

XamE naxan nu na **Allah**

Randolph Dunn

Kitaabui Way Publishing

MangE xa masen gni

Kitaabui Way Publishing is a non-profit Bible ministry. A xa fe singe na site web nan ma a nun buki digitEli Kitaabui kolon gni banxi xungbe. IBKI xa xOn gni findixi Kitaabui xaran gni nan na mixi birin bE naxan wama Ala xa fe kolonfe ra a nun a waxOn gni. Xarandie mu lan ma e xa siga institut ala ko e xa sErtifika sOtO xa na mu diplôme. Na sariyEe nOma xaran de intErnEt ma xa na mu banxi kui, zoom saabui ra, e nOma tongode dijital ma, e nOma rasan de e-mail ma, naxan sEbExi, xa na mu mixi keren keren ma, malan gni, xa na mu eglise naxan yusima e xa kawandi wali kui. IBKI mu findixi banxi xungbe ra naxan lanlanteya sOtOxi.

Moukha wo ralimanE wo xa wo xa kitaabui xaran ala ko wo xa a kolon yi sariyE kui xa na mu a ra yire gbEtE. "Masen gni" naxan na International Institute of Biblical Knowledge (IBKI) xaran gni kui a findixi yi buki sEbEe xa ma gnErE. Mixie xa ma gnErEe wuyaxi e xa kira sOtO ma audio, video, a nun kEdi kui, a nun man alo Kitaabui masen gni; a nun, kawandilae, walikEe, pastErEe, sEReri, a nun rabbie xa xaran gni kui.

Wo lan ma wo xa yi masen gni birin mato, wo xa ma gnErE, a nun yi sariyE birin, barima wo tan nan a ra wo xa a fen, wo xa Ala sago kolon, wo xa a raba.

Xa i wama a kolonfe xa na xaranpi birin findixi nOn di nan na, i xa Kitaabui madangixi wuyaxi xaran, i man xa Kitaabui xui madangi bukie nun leksikone mato alako i xa wo xa wOyEn nde kolon wo mu naxan kolon. Wo wo ma kanta dictionnaire birin ma, barima dictionnairee a ma senxi nE masen gni nun wOyEn gni masen gni kelife xui singe ma han yakOsi yusife.

Woyenpi nun woyenpi masenpi masarama ne waxati dangi xanbi. A nun man, grek xui gbege nOma masen de wOyEn keren ma, naxan nO ma a singe masen gni kana de.

Wo tin Ala xa wo rapere a xa masenyi seniyenxi kui, Kitaabui.

IBKI tinxi nE wo xa wo xa sariyE birin tongo a nun wo xa a rawali ala ko a xa findi saremati ra. Yètèkoloji

Wo nOma itaxun de kOnO wo naxa a mati, wo naxa a masara, wo naxa kObiri fi bukie xa na mu sariyEe ma.

Randolph Dunn, mangE

Wo moxo maxOrin: info.IBKI.english@gmail.com

Website: thebiblewayonline.com/IBKI-English.html

Adama naxan nu na Ala ra

Aföle

A fOIODE Ala naxa koore nun bOXi daa, kOnO bOXi mu nu na a fate ma, dimi nu na ye fari, Ala Xaxili nu na ye xun ma.(F3l3f3l3 1:1-2) *"A fOIODE, wOyEn nan nu na.*(Yaya 1:1) *"Na temui Ala naxa a masen, «Won xa adama daa won f3xi ra.»*(Genesis 1:26) Yi masen gni "Ala" fatanxi Eburu xui nan na 'Elohiym plural of *El*, kOnO e fan keren nan a ra *"N tan nun Baba Ala, keren nan a ra.*»(Yaya 10:30) Na xaxilimae nu lanma e xa lu beenun e xa koore nun b3xi daa, a nun daalise birin, subee nun wurie. Na xanbi, e naxa adama daxi e naxan falaxi e naxan falaxi a findi e misali ra.

Xεεra Yaya xa masenyi kui, "W3yεn3i" nu na Ala nan yire, a nu na Ala nan na. Xui naxa findi ibunadama ra, a sabati adamadie tagi. Yaya, Xunxa, a xili falama nε «Ala xa γεξεεy3ρε» naxan yunubie xafarixi.

Yi masen gni xungbe nan a ra, xaxili, Ala - naxan fe birin daaxi, a yEtE fima nE a findi sErE ra ala ko a xa mixie rasEn e naxee daxi e misali ra a man xa abadan sa e bOgnE kui. *"A man bara abadan sabati adamadie bOgnE kui; kOnO e mu nOma Ala xa fe kolonde kelife a fOIODE han a rap3nyi ."* (Eccl 3:11-12) Naxee e xaxili tixi a ra a nun e a xui ratinmE, e laayidi tongoxi e bE kisi ra abadan a sEti ma xa e lu e xa danxaniya kui ala ko e xa findi sErEri ra ala ko e xa wali a bE.

A kui see

Ala

Namij3nmε masenyie

Isa barife a nun a xa dimEdi gnErE Ala nun adamee xa fe rafanfe ra Baba waxOn gni rabafe ra

Ala xa Mixi Sugandixi xa wali fOIODE

sErE naxan mixi rafamanE

Xεεrae xa tefe koore ma a nun a xa

fafe firin de Ala xa Mixi Sugandixi xa

maxandi

Wo xa masen gni mixi xa fe ra naxan nu na ala ra

Appendix A – Prophecies

Apendise B – kaabanakoe

Appendix C – Ala/Logos/Word Discussion

SariyE 1

Ala

A fOIODE Ala naxa koore nun bOXi daa, kOnO bOXi mu nu na a fate ma, dimi nu na ye fari, Ala Xaxili nu na ye xun ma.(Gen 1:1-2)

A fOIODE a nu naWoyènyi , a nun masen gni nu naAllah ,Na masenyi findixi Ala nan na. A nu na Ala nan sèeti ma,a fOIODE. Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra. Sese mu daaxi naxan mu daaxi a tan mu a ra. ... "Wɔyɛnɔi naxa findi .khèndè A naxa sabati moxo tagi.(John 1:1- 3; 14)

Wöyèn: "Word" (Lógos) nu na "Ala" (Theós) fEma e daxi tEmui. KOnO Lógos naxa findi "fate" ra (Sarx a human) a naxa sabati adamee tagi ala ko a xa findi sErE kamalixi ra naxan nOma yunubi bade a nun a nun Ala ra.

*«Barima seede saxan nan na koore ma.**Baba Ala, masenyi, nun Ala Xaxili Seniyenxi, e saxan findixi keren nan na.**Seede saxan nan na duniE ma, xaxili, ye, a nun wuli, e saxan birin lanxi fe keren ma.(1 John 5:7-8)*

Wöyèn: Yi sEbEli firin luxi nE ala ko e xa "Trinity Theory" mali. Na kui, "A lan ma won xa a kolon a "seedepɔɔɔya yo mu na yi buki xaranfe ma Gireki sebeli yo kui han ɲe kemε suuli nun suuli (1500) (Dr. Daniel B. Wallace, The Textual Problem in 1 John 5:7-8). A masenxi a xɔɔɔɔɔ ra -- a mu na Gireki sebeli singe birin kui. Layiri Foni sEbEli yati mu na GirEki sEbEli singe birin kui.zianet.com/maxey/reflx379.htm) Na fe falaxi a fangni ra Appendix C kui.

Naxan nu na kelife a fOIODE, moxo naxan mExi, moxo naxan toxi moxo ya ra, moxo naxan toxi moxo bElExE ra (adamadi xa nature), naxan fatanxi kisi masen gni ra, baloe bara mini, moxo bara a to, moxo bara seedepɔɔɔya ba a ma, moxo bara a masen wo be abadan kisi, naxan nu na Baba Ala yire, a fa mini muxu be, muxu bara a masen wo be, wo man bara a to, wo man bara a to, alako wo fan xa lu moxo tagi, a nun moxo xa lu moxo nun Baba Ala nun a xa Di Isa Ala xa Mixi Sugandixi.(1 John 1:1-4)

Wöyèn: Na kui, "Ala," "Wɔyɛnɔi" nun "Xεera" nu na daali kui. Na kui, mixi nO ma a falade yi sEbEli dondoroti nan kui a "Ala" saxan nan nu na, xa na mu keren saxan kui – Ala, masen gni, a nun xaxili. Na kui, alo ɲinnεe nun se birin daaxi nɔma minide a xa daalise kui alako adama xa a fahaamu. I na mato:

«Alatala mini nε Iburahima ma Mamire wuri belebelee fε ma, a nu dɔɔɔɔɔ a xa kiri banxi sode dε ra kuye iba tɛmui naxε, Iburahima naxa a ya rate, a naxa xεmε saxan to tixi

sètima. A to e to, a naxa a gi keren na kelife a xa kiri banxi sode de ra, a sa e ralan, a fa a igoro bɔxi ma.»(Gen 18:1-2)

«Annabi Munsa nu na a xa mamadi Yetiro xa xurusee nan ma, naxan nu na Madiyan serexedube ra, a naxa xurusee xanin gbengberenyi ma, a fa so Xorebe geya fari, Alatala xa maleke naxa mini a ma te kui wuri bili tagi, Annabi Munsa naxa a to te nu na wuri bili kui, a mu gan, na nan a niya Munsa naxa a to. fe xOrOxOE — munfe ra wuri mu ganma.' Wakhati moundoun**Marigi naxa a to**a nu bara siga a matode,**Allah**('Elohiym)**khiliti**A naxa a fala a be wuri bili tagi, «Munsa! Annabi Munsa!» a nun Munsa naxa a fala, 'N nan ya." Na kui, Ala naxa a yEtE masen wuri bili kui.(Ex 3:1-4)

Na kuye iba Balami naxa baki a xa sofale fari, a bira Mowaba kuntigie fɔɔ ra. Kɔɔ Ala naxa xɔɔ a ma ki fanyi, a xa maleke naxa ti a ya ra kira xɔɔ ma. Balami nu dɔɔxi a xa sofale fari, a xa konyi firinyie nu na a fɔɔ ra. Sofale to Alatala xa maleke to kira tagi, santidegema baxi suxuxi a yi ra, a naxa a mafindi kira ra xe ma. Balami naxa a bɔɔ alako a xa gbilen kira xɔɔ. Na temui Marigi xa maleke naxa ti kira xɔɔ ma weni bili firin tagi, tete nu na e seeti firinyi ma. Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a gi tete ra, a Balami sanyi gira a ra. Na kui, a man naxa a bɔɔ. Na dangi xanbi, Alatala xa maleke naxa siga yare, a sa ti yire digixi, yire mu nu na dennaxe. Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a sa Balami bun ma, Balami naxa xɔɔ a ma, a a bɔɔ a xa yisuxuwuri ra. Na temui Alatala naxa sofale de ramini, a a fala Balami be, «N munse rabaxi i ra, i a niyaxi i xa n bɔɔ sanya saxan?»(Num 22:21-28)

Ala man naxa a yEtE masen a bElExE ra sEbEli ra BabilOn bOxi ma mangE Belsasari ya i. (Daniyel 5:5)

yi buki xaranse 2

Namijɔnmɛ xa masenyie Isa xa fe ra, Ala Nijɛ xa Di

Namijɔnmɛ masenyi gbege na Layiri Fori kui Isa xa fe ra. KOnO munse nOma rabade mixi 25 xa fe ra naxan nu fama baride gnE wuyaxi dangi xanbi a nun na fe falaxie xa findi nOndi ra?

Dr. Hawley O. Taylor yi yaabi nan fixi: Xa fe naxan falaxi Isirayila xa Ala xa Mixi Sugandixi nan ma naxan fama, na kui fe birin naxan fama rabade mixi keren nan ma a findima 33 million nan na. Xali namijɔnmɛ xa masenyi naxan fatanxi ginedimedi barife ra, na xasabi mu gbo. A xungbe ki fanyi ra a mu lanma won xa a ma gnOxun a yi fe bara raba a mu lanxi a ma.

Annabi Esayi xa fe naxa so a yi ra. A naxa buki rabi a naxa yire to a sEbExi dEndE xEn.

«Marigi Xaxili na n ma, barima a bara n sugandi n xa xibaaru fanyi kawandi setaree bE. A n xEExi nE n xa a fala geelimanie bE e xa fulun, dɔnxuie xa se to, n xa mixie rabEɓin naxee na ɓaxankate kui, n xa Marigi xa ɓE fanyi kawandi.»

To, yi sEbEli bara kamali wo bE.

yi buki xaranse 3

Isa bari a nun a xa simaya singe

Ala naxa a masen Annabi Esayi saabui ra "Marigi yati nan tɔnxuma masenma i bE, ginEdimedi fama tEgEdE, a di xEmE bari, a xili sa Emanuweli.»(Esayi 7:14)

Ala mu a yEte masen alɔ Ala xa Mixi Sugandixi naxan laayidixi, a faxi adamadi nan na Ala Xaxili saabui ra.

«Kike senni nde to a li, Ala naxa malekE Jibiriyeli xEe Nasareti, Galile bɔxi ma, ginEdimedi nde xɔn, naxan nu bara dɔxɔ Yusufu ma, naxan nu fatanxi Dawuda bɔnsɔE ra. Marigi na i fɔxɔ ra.» I fama tEgEdE, i di xEmE bari, i xa a xili sa Isa. A findima mixi xungbe nan na, a xili fala Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di. Marigi Alatala fama nE a benba Dawuda xa kibanyi lude a yi ra, a xa findi Yaxuba bɔnsɔE xa mangE ra abadan. A xa mangEya mu dan ma abadan." "Yi fe fama rabade di," Mariyama naxa malekE maxOrin, "n tan ginEdi nan n na?" MalekE naxa a yaabi, "Ala Xaxili SEɓxi fama nE i ma, Ala xungbe sEmbE fama nE i ma. Na kui, di seniyEnxi naxan barima, a xili falama nE Ala xa Di.»(Luke 1:26-35)

«Na waxati, mangE Ogusutu naxa yaamari fi a ɓama birin xa kɔnti raba Kirinyusi to nu na Siriya mangE ra. Dawuda xa banxi a nun a xabilE. A naxa siga na yire a nun Mariyama, naxan nu bara lan a ma a xa di bari.»(Luke 2:1-7)

«A nga Mariyama nu bara kafu Yusufu ma, kɔɔ beenun e xa kafu, Mariyama naxa tɛɛɛ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. A xa mɔri Yusufu to findi tinxintɛ ra, a mu nu wama a xa mɛɛ a ra pama ya xɔri. I naxa gaxu i xa Mariyama tongo i xa ginE ra, barima di barife naxan na a yi ra, a kelixi Ala Xaxili Seniyenxi nan ma.(Matiyu 1:18-23) Wo namijɔnmɛɛ xa masenyie mato Appendix A kui.

bari

«Na waxati, mangɛ Ogusutu naxa yaamari fi a pama birin xa kɔnti raba Kirinyusi to nu na Siriya mangɛ ra. Dawuda xa banxi a nun a xabilE. A naxa siga na yire a nun Mariyama, naxan nu bara lan a ma a xa di bari.(Luke 2:1-7)

Wo xa wo gi Misira

«Isa to bari Beteleemu, Yudaya bɔxi ma, mangɛ Herode xa waxati, Iɔnnilae (xaxilimae) naxa fa Darisalamu, e fa a fala, «Yuwifie xa mangɛ naxan barixi, a na minden? Mangɛ Herode to na mɛ, a tan nun Darisalamu birin naxa kɔntɔfili.»(Matiyu 2:1-3)

«E to keli, Marigi xa malekɛ naxa mini Yusufu ma xiye kui, a a fala a bɛ, «Keli, i xa di nun a nga tongo, i xa siga Misira. Wo lu menni han n wɔyenma wo bɛ temui naxɛ, barima Herode na diyɔrɛ fenfe alako a xa a faxa.»(Matiyu 2:12-13)

Gbilɛn fe nasarEti

«Herode to faxa, Marigi xa malekɛ naxa mini Yusufu ma xiye kui Misira, a a fala a bɛ, «Keli, i xa di nun a nga xanin Isirayila bɔxi ma, barima naxɛɛ nu wama di faxafe, nɛɛ bara faxa. Na kui, a naxa keli, a naxa diyɔrɛ nun a nga tongo, e siga Isirayila bɔxi ma. Wo xa a xili sa Nasarɛtika.»(Matiyu 2:19-23)

Sèguètala

«Nε yo nε, Isa barimae nu sigama Darisalamu sali rabade, a to nu bara nε fu nun firin sɔɔ, e nu sigama sali rabade alb e darixi a ra ki naxe. Sali dangi xanbi, a baba nun a nga nu gbilenfe e xɔnyi, dimedi Isa naxa lu Darisalamu, kɔɔ e mu nu a kolon. a nun a booree. wo nu na wo fenfe a xOnE ra. 'Munfe ra wo nu n fenfe?' A naxa a ma xOxun, 'Wo mu a kolon n lan ma n xa lu n Baba xa banxi kui?' Na xanbi a naxa goro NasarEti e nun e ra, a naxa e xui suxu. KOnO a nga naxa na fe birin ragata a bOgnE kui.(Luke 2:41-52)

A ra yongui

Nɔndi xungbe naxan masenxi Kitaabui kui, Isa Nasaretika, naxan barixi nε wulu firin nan bun ma Betilehemu, a nu na Ala nan na, a man na na ki nε ! A bari tEmui, ginE di nan nu a ra, malekE naxan a xa di barife masen a bE a xili sama Emanuweli, na nan na ki, "Ala na won ya ma". A sofe duniE ma, a sEbExi nE: "A fOIODE, masen gni nu na, masen gni nu na ala nan xOn, masen gni nu na ala nan na ... Na masen gni naxa findi mixi ra, a sabati won tagi, won naxa a xa nOrE to, nOrE naxan luxi alo Baba xa Di keren, nOrE naxan na hinnE nun nOndi ra." (1 Yaya 1:1, 14) Filipu to a maxOrin, "Marigi, i xa Baba masen moxo bE", Isa naxa a yabi: "N to nu na wo ya ma waxati xOn gbegebe, kOnO i mu n kolon, Filipu? Naxan n toxi a bara Baba to." A nOndi ki ma, won a kolon won ma sEmbE mu na a nun won ma yEtE magoroxi won ma adamadie ra, kOnO ala a toxi nE won tide gbo han a naxa won mato. Wo wama Ala tofe nε? Wo Isa mato! Isa nan nu na Ala ra naxan faxi won sEti ma a yEtE ra a nun a ra limaniya ra.

Kɔɔ Isa naxa siga. A nO ma findi de Ala xa lu won sEti ma? Kitaabui xa yaabi fiixe - Iyo ! KOnO a rabama di? A fatanxi a xaxili nan na. Wo wo tuli mati Isa xa masenyi ra naxan na Yaya 14 kui: "*N man fama nε Baba Ala maxandide a xa Salima gbete xεε wo ma, naxan luma wo sEti ma abadan. nOndi xaxili ... wo a kolon, barima a sabatixi wo ya ma a man fama lude wo yi ra.*" "*Xa mixi n xanu, a n ma masenyi ra bama nE; N Baba a xanuma nε, muxu fan fama nε a yire, muxu sabati a xɔnyi.*»

A rapɔnyi mu nOma ratangade. Ala, won Daali Mange, a jɔɔ saxi won xɔn ma han a fa dunija ma adamadi ki ma alako a xa won mali. Muxu nu a xili falama nε Isa Nasaretika. A naxa gbilen koore ma a to gEgEn a xa wali ra be kOnO a naxa Ala Xaxili SEngni rasanba moxo malide. Na kui to, Baba Ala, Di nun Ala Xaxili Seniyenxi wama e xa e xa banxi ti won tagi. E wama e yEtE xa lu wo yi ra. E wama won xa won gbe raso e xa dunijeigiri kui.

Ala xa Mixi Sugandixi xa duniE findixi Isa xa duniE nan na a nun won fan nOma naxan nabade a mali ra, xa won wama.

Matiyu 5 kui, Isa a masenxi won bE naxan findixi yEtE kan xa foto ra. Na nan findixi fe ra naxan lanma a xa raba danxaniyatɔɛ birin bɛ: yetɛ magore, kinikini, dundui, tinxinyi, kinikini, bɔɲɛsa, nun lanlanteya. Yi buki mu findixi lisi ra wo nOma naxan sugandide wo yEtE kan xa waxOn gni ma.

yi buki xaranse 4

Ala nun adamadie xa sErEya kui

Isa xa duniE kui birin nu nOma Ala xa fe tode a kui.

Isa nu a yEtE magoro ma

Magoroya nun yetɛ igboɲa nun yetɛ igboɲa nan a ra. Yi nan findixi xaxili singe ra naxan na SentanE yi ra: misali ra, "yetɛ igboɲa mu rafan Alatala ma.» Ala bara laayidi tongo "wo xa mixi yEtE matOxO banxi kana," ... "Yi yEtE itexi, yEtE itexi bOgnE ... yunubi nan e ra." (Taalie 5:16-17 ... 15:25)

Pride a falama: "I naxa sese fala n bɛ. N bara a birin kolon. Humility a falama: "I nu wali wo xa marasi nun wo xa mali ma."

Pride a falama: "N wama, n wama, n lan ma. Humility a falama: "A hayi na, e wama, wo fan lan ma."

Pride a falama: "Ala, n fisa n boree bE. Magoroxi a falama: "Marigi, kinikini n ma, yunubitɔɛ."

Naxankatɛ mixi gbetɛɛ mayelema alako a xa e kana. Magorofe mixie matɔɲɔma nɛ alako a xa e ralimaniya.

Pride a falama: "N nOma fe birin nabade." Naxankatɛ a falama: "N nOma fe birin nabade Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra naxan n sEmbE fima.

Isa kui, won mixi nan toxi naxan a yEtE fixi a xa waxati mixie ma. A naxa a maso walikEe ra a nun yExE suxee ra. A naxa ye min ginE nde xa kObiri kui naxan nu rapaaxuxi diinelae ma. Isa naxa a xa yEtE magore masen a to nu sofe taa birin kui, a naxa a bElExE furema fate ma a nun tulixOe ninxie. A nu mɛɛnima jinnɛɛ ma, mixi gbetɛɛ nu gaaxuma naxee ma e xa e maso e ra. A naxa tin e xa donse don "yunubitɔɛ" nun "duuti matie" xɔɲyi, a nun Farisɛɛ nun munafanyie.

Isa nu na a yEtE ra:

«Di mu nɔma fefe rabade a yetɛ ra, fo a Baba naxan nabama.»(Yaya 5:19)

N mu nOma fefe rabade n yEtE ra.(Yaya 5:30)

«N mu goroxi kelife koore ma n xa n yete waxɔnfe raba, n Xeema waxɔnfe nan nabama.»
(Yaya 6:38)

N mu n yEtE matOxO fenfe, mixi keren nan na naxan na n yEtE matOxO ma.(Yaya 8:50)

Isa nu na konyi nan na.

Marigi birin, a naxa tofanyi nun ye sase tongo, a naxa a xinbi sin mixi kobie ya i e sanyie maxade, a nun a bore naxan nu fama a yanfade.

Isa xa dunɔsiqiri nu xɔɔɔɔ:

E a falama a Alexandre xungbe so nE Inde bOxi kui a nun sEgE 200, sOre 200 soe gbeeli ma a nun bartE 200 a rabilin xi a dOxO xi xErE kibanyi fari sose gbeeli fari a nu a falama a "n nan na duniE Marigi ra. N bara duniE birin suxu. YakOsi n fama nE tunbui birin suxude". Alexander faxa nE gnE tongo saxan a nun saxan a nun to a mu sese sOtOxi. Kɔɔ mangɛe xa mangɛ, marigie Marigi, naxa so Darisalamu sofale nde fari naxan mu nu saraxi.

Isa nu kinikinima

Yuwife xa diine kuntigie gbegbe nu findixi Farisenie nan na, naxee nu kolon xi e xa yete igboɔa nun e xa yete igboɔa ra. Wo ratuxi Farisenie xa Ala maxandi ma hɔɔmɔbanxi kui? *"Marigi, n bara i tantu barima n mu luxi ab yi duuti maxili yunubitɔe naxan na be."*

FarisEe nan nu na "seniyentɔe ra." E nu e yEtE ma xOxun ma e boore bE han e mu nu tinma mixi yo ma. Isa, hali na birin, "yunubi rabae bore" fa a fala. *«Sɛɛwɛ na mixie be naxee wama»* ; na nan na ki, mixi naxee xaxili rafexi kinikini ra, bOgnE xOrOxOE, mixi naxee nimisa, mixi naxee bOgnE rafelen mixi gbEtE xa sunnunyi ra.

Rɔma mangeya nu na "senbe nan tinxinma" seriyɛ nan bun ma, xui naxan nu wɔyɛnma a xungbe ra, na nan nu na santidɛgema ra. Won ma Isa a masen nE: "Barika na mixi bOgnE bE."

Farisenie nu kaɔɔe ginɛe xa banxie muɔama, e nu Ala maxandima waxati xɔnkuye bun ma, kɔɔ Isa naxa a fala e be. *«Barika na mixie be naxee kame nun ye xɔɔra tinxinyi xa fe ra.»*

A nu tOrOma tEmui birin mixi sunnuxie xa fe xOrOxOE nan ma. Kunɛ kanyi nde naxa fa a yire a gbelegbelefe. *«Xa i wama, i nɔma n rasɛniyɛnde.»*(Marki 1:40) Isa naxa furema xa maxandi mɛ, a naxa " a bɔɔe kɔɔ ki fanyi ra ", a naxa a belexɛ itala, a naxa a makɔɔe a ra, a naxa a fala a be : « I xa yalan !

A naxa kaɔɔe ginɛe nde to a xa di kerɛnyi ragatafe tɛmui. Isa to a xa sunnunyi to, a naxa kinikini a ma, a a fala a be, «I naxa wa.» A naxa a xa di rakeli faxE ma. (Luki 7:13)

Isa naxa dɔnxui firin to. *«A naxa e yae li, e naxa e yae to keren na.»* (Matiyu 20:34)

Isa xa kinikini xungbe, kOnO, a mu findixi furema fate ra kOnO furema nii nan na. Won na xaranma Matiyu 9:35-36 kui, Isa kinikinixi ki naxɛ nɔama ma, naxee nu luxi ab yɛxɛɛ naxee mu nu na

xuruse demadonyi, mixi lɔɔɔɔ, e nu ɲɛɛma yire gbete, e mu a kolon e nu naxan fenfe, e mu nu a kolon e nu sigafe dennaxe.

Isa to so a xa taa rafanxi kui, Darisalamu, a fan naxa wa. A naxa na taa xa tina mato a naxa dimi. Yuwifie naxa Isa rabolo, e naxa tondi tuubide e xa yunubie ma, na nan a niya e naxa ɲaxankate xungbe sɔɔɔ. Yaxuie xa sɔɔɔɔ nu soma nɛ taa kui, e fa a kana. Na mixi gbege faxama nɛ xa na mu a ra e matima nɛ konyie ra bɔxi gbete ma. E xa salide xungbe, naxan findixi e xa xunnakeli misaali ra, a nun Ala xa lufe e tagi, a nu kanama nɛ, gɛmɛ keren mu luma boore fari. E xabilɛ sɛbɛli kanaxi nɛ ala ko e naxa nO sɛrɛri xungbe sugandide alo "Musa xa sariyɛ" a falaxi ki naxɛ. E mu nu nOma a masende sOnOn a e findixi "Ibrahimaxa xa die nan na." Na birin nabaxi gnɛ tongo nani dangi xanbi 70 AD. Isa nu e xanuxi a nu wama a to nu a ma gnOxun ma mixi murutɛɛ nun tintaree xa fe ma. (Luki 19:41-44)

Isa nu dunduxi

Dunxui a masenxi munse ra? A falaxi moxo xa dictionnaire kui, bɛlɛɛ a masenxi nɛ wo na "dignɛ nun yɛɛ magore nan ma senfe, bOgnɛ ... a mafura, wo yɛɛ ra goro". Mixi bOgnɛ mu a yɛɛ ra goro ma xa na mu a mu gbilen ma a bɛlɛɛ ma tOrOxɛ bun ma. A lanma a xa findi "gentle" ra. Mixi magoroxi na a xa yaamari bun ma.

Xa na mu a ra, fe naxan mu fahaamuxi Ala xa Mixi Sugandixi xa duniɲɛigiri kui, a xa dundui nan a ra xa na mu a xa dundui. A mu nu taganxi, kɔɔɔ a nu senbe gbo. Wo ratuxi a suxu ki ma, e a bOxOma wurie ra, e a bOxOma sɛɛ ra, e a sɛɛ, e a mayele? Nama naxa a fala a xa faxa, e naxa a banban wuri magalanbuxi ma. Nama naxa a matandi, *"Xa Ala xa Di nan i ra, goro!"*

wuri magalanbuxi ma a nu nOma malekɛ wulu fu xili de ala ko e xa a ratanga a nun e xa na waxati kana naxan mu tantui ra bama. Kɔɔɔ a mu a raba. Isa, *"A mu yunubi yo raba, wule yo mu toxi a dɛ kui ... e to a konbi, a mu konbi ti; A to ɲaxankata, a mu mixie raxɔɔ, a a yetɛ sa nɛ kiitisa tinxiyi saabui ra."*(1 Peter 2:22,23) Wo tuli mati a naxan falaxi wuri magalanbuxi ma: *"N Baba, i xa diɲɛ e ma barima e mu a kolon e naxan nabama."* YakOsi na nan findixi bOgnɛ ra, a masenxi nɛ a sɛmbɛ nan a ra naxan na a yi ra, dundui tOrOxɛ kui a nun bOgnɛ ra hali fe xOrOxOɛ kui.

Isa mu sɛmbɛtareya ra tima kOnO a tinxi gni nan ma, na nan a ra a nO ma sɛmbɛtareyae malide e xa sɛmbɛ so. A mu kote dɔɔɔ e ma naxan binya e ra. A nu mixie xili ma tɛmɛ birin e xa e yɛɛ rawali a fangni ra a nun e xa findi mixi fangni ra kOnO, waxati keren, a nu fahaamui ra bama a nun a nu tinxi mixi sɛmbɛtaree xa dunduie ra. Isa nu na setaree sɛɛti ma. A mu gbilen a xa dundui ra.

A mu gbilen a xa dundɛ ra Matiyu 23 kui a to nu na munafanyie ma tOxO de: "Bɔɔɔ, bɔɔɔmasee xa die! Wo nɔma wo gide yahannama kiiti ma di?" A man mu fama bOgnɛ ra bade, lOxun nde, a *"a minixi koore ma a nun a xa malekɛ sɛmbɛ ra, tɛ xOrOxOɛ kui*

Naxan kinikinixi a naxa a masen a a xa fe singe nan findixi adamadie xayı ra. Naxankate mixie xa hayie nan matoma beenun adamadie xa seriyee nun e xa naamunye xa raba.

Kiiti sade, Ala xa Mixi Sugandixi a falama nE kinikinitaree bE: *"Wo makuya n na, wo tan dankarixie, wo siga tE naxan yailanxi jinnE nun a xa malekEe bE, barima n nu na kaame kui, wo mu donse fi n ma, n nu ye כַּכְרָא, wo mu n ma ye fi n ma, n nu na כֹּכְרֵי רָא, wo mu n rasene, n nu na dugi kui, wo mu n ma dugi fi n ma, n nu na fure kui, n nu na geeli kui, wo mu n mato. ' Na temui e fan fama ne a yaabide, «Marigi, muxu i to ne kaame ra, ye כַּכְרָא, כֹּכְרֵי רָא, i mageli ra, fure ra, geeli kui, muxu mu i mali? Na temui a e yaabima ne, a naxe, «N xa kochdi fala wo be, wo to mu a rabaxi yi mixi xuri keren be, wo mu a rabaxi n tan fan be.»» (Matiyu 25:41-45)*

Wöyèn: kinikini findixi fe hagigE nan na danxaniyatE yati kui.

Kinikini findixi mixi xa tOrE nan na won na fe kobi kui. Na kui, a mu findixi xOnE gbansan xa fe ra, kOnO a findixi fe nan na naxan a niyama a xa a raxara a nun a xa mixi mali.

A to nu gorofe geya fari a to gEgEn kawandi xungbe ra bama, a naxa furema nde li na xan a fala, *«Marigi, xa i tin, i kochma n naseniyende.» Isa naxa a belexe itala, a a sa a ma, a a fala a be, «N tinxi, i xa seniyen.»*(Matiyu 8:3)

A ra kochfe ra, won Ala xa Mixi Sugandixi toma ne, a faxaxi wuri magalanbuxi ma, a faxama kochre kui mujeti firin tagi. A bElExE nu rafexi a yEtE xa kOntOfili nan na kOnO, a to muxE xa maxOrin mE, a naxa kinikini xungbe sOtO.

Isa nu seniyenxi

Mixi gbegebe xaxili kobi nan na danxaniyatOrE ma: "Iyo, n danxaniyatOxi nan n na barima n mu minse min ma, n mu sigarEti min ma, n mu bElExE, n mu kObiri minma." Naxan nu tide na a bE a nu lanma a xa findi sariyE ra, kOnO Ala xa Mixi Sugandixi xa sariyE nu a masenxi nE a wo naxan na bama a nun wo naxan na wo bOgnE kui dangife fe ra wo mu naxan na bama. Wo xa yuge lan ma a xa findi a nun a fama findi de wo bOgnE kui naxan na wo bOgnE kui – bOgnE fiixE xa na mu bOgnE fiixE.

Seniyenfe fochma xaxili nan ma. *"Adamadi a marochunma ki naxe a kochre kui, a luma na ki ne.»* (Taalie 23:7). Walie mu findixi fe xungbe ra. Awa, wo xa walie tide na, kOnO nOnDi nan a ra *"Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi kochre kui, a fe fanyi nan naminima. Mixi kobi fe kobi to ragataxi a kochre kui, a fe kobi nan naminima. A de rafexi naxan na a kochre kui, na nan minima.»* (Luke 6:45). Xaxili rawali xungbe lan ma a xa findi mixi yEtE ra; na nan na ki, bOgnE.

Yi masen gni naxan ma senxi "sEnE" a findixi grek xui katharos nan na, naxan ma senxi sEnE, sEnE, sEngni, sEngni, tinxin gni, a nun fe kobi yo mu na. Isa a fala nE Matiyu 15:19 kui, a " . . . Xaxili kobie, faxe tife, yene, langoeja, muje tife, wule falafe, mixi xili kanafe, nee birin kelima mixi bɔɔɔ nan ma. Na fee nan mixi seniɔntarema.»

«Alatala mu adama ya toma, barima adamadi fate yatagi nan matoma, kɔɔɔ Alatala mixi bɔɔɔ nan matoma.» (Samuweli I 16:7)

Isa findixi bɔɔɔsa kanyi nan na

Mixi gbege be, bɔɔɔsa findixi " gere mu na " gbansan nan na. Xa gere mu na, won a falama a duniE na bOgnE kui; xa na mu won mu gere soma won boree tagi, won na won boree tagi bOgnE kui. KOOnO bOgnE naxan na kitaabui kui a dangi na ra. Layiri fori kui, Eburu xui naxan fatanxi bɔɔɔsa ra, a findixi shalom nan na, naxan wama a falafe «fe birin, fe kamalixi, nun duniɔna xa lanɔi.» Layiri Foni kui, Gireki xui naxan fatanxi bɔɔɔsa ra, eirene nan a ra, naxan a masenma « bɔɔɔsa.» Xa won e birin sa yire keren, bOgnE nO ma masen de " bOgnE kui, hali a to na tOrOxE kui xa na mu gbaloe kui." Nama xa bɔɔɔsa sɔɔɔɔfe findixi lanlanteya nan na Ala be, a yete ra, a nun mixi gbete ra.

Nama xa bɔɔɔsa yati luma ne xa xanunteya bara findi xɔɔɔnanteya ɔɔɔɔ ra. Lanyi rafamanE nan a ra naxan walima a xa lanlanteya nun lantareya masara xanunteya nun lanlanteya ra.

Isa findixi bOgnE xungbe nan na a bara yaxuie kana naxan juife nun si gbEtE tagi rasama. Isa xa fe naxan naba yi yaxuie ra a nu fan. Mixi naxee kelixi bOxi gbEtE, xui, si gbEtE, diinE, naamunyi, a nun na maniE gbEtE, naxee xa taruxu bara gbo gere xanbi gere - Isa naxa e findi ngaxakerenyie ra. A naxan yusima bElExE ra bama na nan nu na kalvari wuri magalanbuxi ra. Na laamatunyi findixi Isa nan na a ɔɔɔɔfe gbengberenyi ma. A ya i, fe birin bara faxa a nun a ma gbeli. KOOnO a gnErE ma a dangi dEndE xEn, a xanunteya, bOgnE, a nun lanlanteya nan luxi. gbengberenyi na balofe a man findi xi sansi ra naxan tofan: xOnEe na sigi safe, wurie na minife, ye na minife, a nun sExE sExEe. A nɔɔɔ ki ma, Isa naxan naba, na nan yati rabaxi, kɔɔɔ a findixi xaxili nan na. (Efese 2:11-16 , TMN).

Isa naxa yunubitɔɔ xungbe rasene, a naxa a belexe sa furema ɔɔaxi ma, a naxa gine ɔɔaxi raseniye, a naxa mixi mɔɔli birin tongo, a naxa e malan Ala xa denbaya fanyi keren kui. A sare xungbe nan fixi kOnO a naxa a to a xa wali findixi bElExE ra bama nan na a xa duniE kui.

Isa nu tinxin

Mixi xa fe yati a masenma a fiixe ra a na a xa duniɔigiri kui tɔɔɔ nan kui. Xa fe birin fan a man mafura, a mu xOnE, a mu mixi tOrO ma, a mu xOrOxO, a mu xOrOxO mixi xa findi mixi fangni ra a nun mixi fan gni, dimEdi a nun tinxin gni. KOOnO ɔɔaxankatE, xOnE, fure, tOnxOma, a nun tondife tagi, xamE xa gningi yati nan minima. Na waxati nan kui

ndee minixi naiyalanyi nan na dimi kui, ndee fan na dimi nan kui. Na waxati nan ma mixi ndee e bEIExE ma, booree fan na sigafe.

Isa Ala xa Mixi Sugandixi nan findixi won ma tinxinyi misaali fanyi ra. Sentane naxa a xa tanbe xungbe woli Isa ma. A yaxuie nu wama a faxafe. Diine kuntigie naxa a tɔɔɛɛɛ wule ra. A yete mixie naxa a matandi.

Isa suxuxi a tOrOxi, a mu gbilen. A boree naxee nu na a fEma, e naxa a rabolo, a mu gbilen. A lanma won xa won yete fi Ala xa Mixi Sugandixi ma? A yaabi findixi "Iyo" nan na. Won nO ma findi de sEmbEtareya ra a nun won nO ma sEmbE ra kOnO Isa laxi a ra mixie bE naxee wama birafe a fOxOra. Yi duniya sunnunyi mu maniyaxi nɔɔɛ ra naxan fama tina, Ala fama naxan fide a xa tinxintɔɔɛ ma. Yi sEbEli tongoxi kelife Ala xa Mixi Sugandixi xa simaya Joe McKinney nan a sEbE, thebiblewayonline.com

yi buki xaranse 5

Baba Ala waxɔnfe

Duniya daafe xanbi, Ala nu wama daali nde xa lu a misaalixi ra. Na kui, a naxa adama daa, a fa nɔɔɛ fi a ma a xa nate tongo. A a daxi bOxi nan ma, bOxi, kOnO a man daxi a misali ra, a misali ra a nun a daxi ra. Adamadi mu findixi Ala misali yati ra, kOnO a misali nan a ra, alo a masenxi ki naxan yi ki.

Fe gbegbe na kitaabui kui naxee Ala xa fe falama, Baba; Ala, Di, nun Ala, Xaxili. Adamadi faxaxi na fe gbegbe nan na a yi ra kOnO a nun ala mu lanxi. Ala nun adama xa fe ndee tagi rasama yi ki.

ALLAH	KHAMÈ
Ala 1 Yaya 4:8 rafan a ma kOnO a yunubi xOnOxi	Adamadi nOma a bore xanude a man nOma a bore xOnEde
Ala nan kisi fima. Yaya 1:4	Mixi fate baloxi kOnO a faxama nE
Ala findixi nɔɔɛ nan na. Yaya 14:6	Adamadi nOma nOndi nde kolon de
Ala tinxin (sEnE, tinxin) 2 Tesaloniki 1:6	Adamadi a yEtE nan tima tinxin gni nun tinxin gni singe ra
Ala kinikini nan a ra. Luka 6:36	Mixi na gbe ragbilen fe fenfe
Ala bɔɔɛsa nan a ra. 2 Yaya 3 nun Yaya 14:7	Mixie gere so ma e bore tagi
Ala tinxin. 1 Korinti 10:13	Adamadi a yEtE kan ma lanlanteya ma kOnO a laayidi kana ma
Ala yunubi yo mu na a ma. 2 Korinti 5:21	Adamadi tinma maratantanyi nun yunubie nan ma

Daali fOxOra Ala naxa adamee sa ariyan na kui a nun yi marasi:

- kerin. Wo xa di bari, wo xa wuya.
- b. a xa Eden sansi kanta,
- c. Wo naxa fe fanyi nun fe ꞑaaxi kolon wuri bogi don.

Waxati nde ma naxan mu kolon xi, Ala nu gnErE ma a nu wOyEn adamadie ra alo daali kamalixi, tinxin gni. Kɔɔɔ adama naxa yunubi raba, a naxa tɔɔɔ sɔɔɔ a nun a xa tinxinyi nun Ala tagi

KOnO waxati yati nan ma, xa na mu a ra waxati fangni, ala naxa fa duniE ma Isa NasarEtika fate ra ala ko a xa findi sErE keren na adamadie xa yunubie xafarife ra. Na rabafe ra a naxa kira keren nan fi adamadie ma e xa kisi yunubi xa konyiya kui, misali ra, kisi nun lanlanteya nun Ala tagi.

Injili birin kui, won Isa xa masen gni xaran ma tEmui birin naxan a ma senxi munfe ra a kelixi koore ma ala yire. A xa walie nun a xa masen gni a ma senxi nE a waxOn gni nu na Ala matOxO fe ra a wali ra bama a nu naxan xOn a xa a raba alo a falaxi ki naxE:

- N nu lanma n xa lu n baba xa banxi kui
- A lanma n xa Baba Ala xa wali rakamali, n xa a rakamali.
- N bara i matɔɔɔ dunija ma i xa wali rakamalife ra.

Matiyu na nan masenxi Isa to a fala "**fa n yire**, wo tan naxee taganxi, wo tan naxee kote xaninxi, n fama nE wo raxarade. Wo xa n ma karafa tongo wo xun ma, **an xaran**" (Matiyu 11:28-29) Alako e xa fa e xa " n xaran " Isa nu lanma a **xawo xa a Baba sago raba**(Yaya 6:38) naxan nu na rabafe **wali naxan Ala a xExi a xa raba.**(Yaya 9:4)

Wali Isa faxi naxan nabade

Wo a kolon, waxati yati, won nu sEmbE mu nu na naxan ma, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa mixi kobie nan bE. ... "Kɔɔɔ Ala a xa xanunteya masenma won be yi ki nE: won nu na yunubitɔɔɔ nan kui tEmui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa won bE" (Rɔɔma 5:6, 8 , TMN) barima a nu wamawo xa fe fen a nun wo xa a ratangat. (Luki 19:10)

*«Marigi mu dugundima a xa laayidi rakamalide, alb mixi ndee a maɔɔɔxunma ki naxe. **a mu wama mixi yo xa IOE**, kOnO birin xa tuubi [a xa findi yunubi ra a nun a yEtE ra, a xa findi tinxinyi ra naxan Ala misaalima.(2 Peter 3:9)*

Nanan naki, **Ala waxɔɔfe nan nu a ra a xa kira fi a xa daalisee ma alako e xa lan a ma** . Ala wama adamee birin xa kisi, e xa nOnDi kolon, barima ala keren nan a ra, a nun adamadie tagi rasama, adama nan a ra, naxan findixi Isa Ala xa Mixi Sugandixi raa yEte fi nE xunsare ra mixi birin bE (1 Timote 2:4-6 a nun Matiyu 20:28; Maraki 10:25 a nun Eburu 9:15). Yaya naxa a masen yi ki nE, «Ala dunija xanuxi ki naxe. **a bara a xa Di kerenyi fi, alako naxan yo danxaniya**[pisteuo – a yEtE sa]**A mu lɔɔma, a kisi sɔɔɔma nE abadan.**" (Yaya 3:16)

*Ala xa hinnE nan a ra(Isa, Ala xa Mixi Sugandixi)naxan kisi fima mixi birin ma"(Titus 2:11). Kɔɔɔ "Mixi birin xa mu soma Ala xa mangeya niini bun ma, fonaxan n **Baba sago rabamanaxan na koore ma**"(Matiyu 7:21). Aloko "Munfe ra wo n xilima <Marigi,> kɔɔɔ wo mu n xui rabama?" (Luke 6:46)?*

Mixi naxan a xa masen gni ramE ma, kisi kira nan a ra, a mu tinma a ra a man mu tinma a rabatude "alo mixi naxan banxi ti bOxi ma (bOxi. bEExE xa na mu bEExE naxan mu lanxi gbeti ma) a nun a xa banxi tide mu na, na nan a ra, alo banxi, a xa kanafe fama nE kamalide"(Luka 6:49).

« N Baba na walife han to, n fan na walife » (Yaya 5:17). Isa naxa a baba xa wali raba a to nu na a xa duniE kui yunubi mu na naxan ma Ala rafan ala ko a xa a xa simaya nun a fate fi Ala ma ala ko a xa findi sErE keren na naxan kamalixi ala ko a xa yunubi xafari, a xa adamee xa yunubi xun sara. A naxa a masen mixi birin naxee danxaniyaxi e xa e yEtE fi a ma e xa tinxinyi saabui ra e fama nE kisi sɔtɔde abadan Baba Ala yire (Yaya 3:15, 16). A man naxa a fala, «N tan nan na kira ra, n tan nan na nɔndi ra, n tan nan na kisi ra, mixi yo mu fama Baba Ala yire fo n tan saabui ra.

yi buki xaranse 6

A xa wali fOIODE

Isa naxa keli Galile, a fa Yuruden xure ma Yaya yire alako a xa a xunxa ye xɔɔra. Kɔɔra Isa naxa a yaabi, «Yakɔsi, a lu na ki, barima a lanma won xa fe birin naba a seriye ki ma.» Isa to tin na ra, a naxa te ye xɔɔra keren na, koore naxa rabi a be, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi to gorofe ra ab ganbe, a sa a ma.(Matt 3:13-17)

« Nama to nu na e xunxafe ye xɔɔra, Isa fan naxa a xunxa ye xɔɔra, a to nu Ala maxandife, koore naxa rabi, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma ab ganbe, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «I tan nan na n ma Di ra, n naxan xanuxi. I xa fe rafan n ma ki fanyi ra.»(Luke 3:21-22)

Isa naxa gbilen kelifa Yuruden xure ma, a nu rafexi Ala Xaxili Seniyenxi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa a xanin gbengberenyi ma xi tongo naani bun ma, Sentane naxa a matanta.» ... "Xa Ala xa Di nan i ra, i xa i yEtE woli be, barima a sEbExi nE, "Ala xa malekEe yamarima nE e xa i makanta, a nun "E fama nE i xanin de e bEExE ma, ala ko i naxa i sEngni bOxun gbeti ma." Isa naxa a yaabi, "A falaxi nE, 'I naxa i Marigi Marigi mato.'(Luki 4:1-2, 9-12).

Wöyèn: Ala mu lanma a xa mato. KOnO a adamadie xa danxaniya mato ma nE a tinfe ra adamadie xa sugandi raba. Adamadi nOma a waxOn gni sugandide alo Adama nun Hawa a nun FarisEe xa na mu a sugandi Ala waxOn gni raba fe ra.

«Mixi tantantanji kui, a naxa a fala, «Ala nan n matantanfe,» barima fe jaaxi mu nɔma a ratantande, a fan mu mixi yo ratantanma.(James 1:13-14)

A xa wali

«Iblisi to ge na fe birin matode, a naxa a lu naa han waxati fanyi, Isa naxa gbilen Galile bɔxi ma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a xa fe naxa yensen bɔxi birin ma, a naxa kawandi ti e xa salide banxie kui, birin naxa a matɔɔ, a naxa siga Nasareti, a barixi dennaxe, a naxa so salide kui malabu lɔɔɔ, a naxa te salide kui alɔ a nu na a xa gaburi kui ki naxe. to a xaran.xibaaru fanji kawandi Setaree be. A bara n xEndE ala ko n xa geelimanie xa xOrOxOE masen, dunxui e xa ya sOtO, n xa mixi tOrOxEe rabolo, n xa Marigi xa hinnE gnE masen wo bE" (naxan fatanxi Esayi 61:1-2 ra). Na xanbi, a naxa keedi mafindi, a a so konyi yi ra, a dɔɔ. Birin naxa e ya ti a ra salide kui, a fa a fala e be, «To yi Kitaabui xa masenyi bara kamali wo be.»(Luke 4:13-21)

Wöyèn: Ala xa nama lanma a xa Ala xa Mixi Sugandixi kawandi, " xibaaru fanyi " naxan findixi yunubie xafari masenyi ra. Yuwifie nu e mamefe e xa yunubie xafarife ra barima e xa serexee mu nu nɔma e bade.

E xa " yunubi sErE, naxan findixi sErE ra, a singe nan falaxi Musa xa sariyE kui. A findixi sErE nan na, naxan nu lanma a xa findi sEriyE ra sErE ra. A sErE singe nan ya: (1) wuli lan ma a xa sa sErE sEti ma, a xa sa surayi sEti ma, a xa sa sErE sErE bun ma; (2) sube mu nu sErEma ala ko mixi xa a suxu, kOnO sErEri nan gbansan a don ma. Na lOxE xungbe naxan nabama yunubi sErE ma (International Standard Bible Encyclopaedia) Na nan nu Isa xa yunubi sErE ra bama.

«N xa nɔndi fala wo be, naxan na danxaniya, a bara abadan kisi sɔɔ.» N tan nan na kisi taami ra. Wo benbae mana don ne gbengberenyi ma, kɔɔ e naxa faxa. Kɔɔ yi taami nan ya naxan goroxi keli koore. a fama nE a fide duniE xa kisi nan ma.(John 6:47-51)

Wöyèn: Ala xa Mixi Sugandixi nan na tami baloxi ra naxan mixi balo ma abadan, a findixi "dunijna masenyi nan na" mixi lan ma naxan don ala ko a xa balo abadan.

Isa naxa a fala "N tan nan na kira ra, nɔndi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu nɔma sode Baba Ala yire fo n saabui ra.»(Yaya 14:6-7) Isa naxa fa e yire a fa a fala. "Mangeya birin bara so n yi ra koore nun bɔxi ma. Na kui, wo siga, wo si birin findi n fɔxirabirsee ra, wo xa e xunxa ye xɔɔra Ala xili ra

a suxu kOnO a tondixi a ra a to gbilen a kolon fe ra a findixi "wuli kObiri nan na." A raɔnyɔ, e naxa a fala, «A xa goro wuri magalanbuxi ma, won xa danxaniya a ma.» A mu goro wuri magalanbuxi ma a naxa gbilen faxE ma a faxE xanbi e man tondixi danxaniyade a ma.

A yaxuie

Kitaabuie mixie nan ma senxi naxee nu na Ala xa Mixi Sugandixi gerefe a xa wali kui duniE ma, a nun naxee nu na a xa danxaniyatɛ nama gerefe a xa marakeli nun a xa tefe xanbi.

Herode (Roma mangE)

«Yi naxan barixi Yuwifie xa mangɛ ra, a na minden? Muxu bara a xa tunbui to sogetede, muxu fa fa suyidide a bɛ.»...Mangɛ Herode to na mɛ, a naxa sunnun ... "A naxa e xɛɛ Bɛtɛlɛɛmu, a a fala e bɛ, «Wo siga, wo sa diyɔrɛ fen a fanyi ra. Wo na a to keren na, wo xa a fala n bɛ alako n fan xa siga suyidide a bɛ".... "Herode to a kolon a karamOxOe bara a madaxu, a naxa xOnE, a naxa yaamari fi e xa dimEdi birin faxa BɛtilehEm nun a rabilinyi, naxee xa simaya nu bara siga jɛ firin han jɛ firin, ab a nu bara a kolon karamɔxɔɛ ra ki naxɛ.»(Matiyu 2:2-3; 8, 16)

Iblisi (Satan)

Na xanbi, Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberenyi ma, alako pinne xa a mato, a to sunbu xi tongo naani nun kɔɛ tongo naani, kaame nu na a ma, pinne naxa fa a yire, a fa a fala a bɛ, «Xa i findixi Ala xa Di nan na,» ... Sentane man naxa a xanin geya itexi fari, a fa dunija mangɛya birin masen a bɛ, a nun e xa xunnakeli, n yi nan fima i ma. xa wo tin wo xa wo magoro wo xa n batu'. Isa naxa a fala a bɛ, «Sentane, keli be! A sebexi Kitaabui kui, «I xa i Marigi Ala batu, i xa a keren nan batu.» » Na temui, Ibulisa naxa keli a xun, malekee naxa fa a fɔxɔ ra.»(Matiyu 4:1-3; 8-11)

NasarEti mixee (e xa taa mixee)

«Isa to gɛ yi taali falade, a naxa keli naa, a siga a xɔnyɔ, a naxa mixie xaran salide kui, e naxa kaaba, e a fala, «Yi xa lɔnni nun yi kaabanako senbɛ sɔɔxi minden? E naxa a maxɔrin, «A nga xa di xa mu yi ki? E naxa xOnE a ma.»(Matiyu 13:53-57)

Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa xa xɛɛrae ya ma.

Na xanbi, Yudasi Isikariyoti, na mixi fu nun firin ya ma, a naxa siga sErEri kuntigie yire, a naxa a fala, "Wo n ma di nan fima n ma xa n Isa so wo yi ra?" E naxa gbeti kObiri tongo saxan sa a yi, na nan a ra, a naxa waxati fen a xa Isa yanfa.»(Matiyu 26:14-16)

Farisenie, serexedube kuntigie, forie, seriye karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa kiitise

«E to nu minife, mixie naxa fa xɛmɛ nde ra Isa xɔn, boboe nu na naxan yi ra, pinne nu na naxan fɔxɔ ra.

Ninne to keru, boboe naxa wɔyɛn. Nama naxa kaaba, e nu a fala, «Yi mɔkli singe mu nu to Isirayila bɔxi ma.» ... Kɔɔ Farisenie naxa a fala, «A jinne kerima jinne mange nan saabui ra.» ... wo xa a to, xamE nde nu na na xan bEExE nu xOrOxO xi. E naxa a maxɔrin, «A lanma mixi xa furema rayalan malabu lɔɔɔ?» — ala ko e xa a kalamu. Na xanbi, Isa naxa a masen e bɛ, «Xa yɛɛɛ keren na wo ya ma, a bira yili kui malabu lɔɔɔ, a mu a suxuma, a a ramini? Adamadi tide gbo yɛɛɛ bɛ ki naxɛ? Na kui, fe fanyi rabafe daxa malabu lɔɔɔ.» Na xanbi a naxa a fala xamE bE, 'I bEExE itala.' A naxa a itala, a naxa yalan alɔ boore. Na kui, Farisenie naxa mini, e sa lan a ma e xa Isa faxa. ... Serɛɛdubɛ kuntigie nun Farisenie to Isa xa taali mɛ, e naxa a kolon a Isa nu na e tan nan ma fe falafe. Kɔɔ e to nu wama e bɛɛɛ safe a ma, e nu gaaxuxi jama ya ra, barima e nu a kolon a namijɔnmɛ nan a ra.»(Matiyu 9:32-34; 12:10-14; 21:45-46)

Na xanbi Isa naxa a fala jama bE a nun a fOxOra, a naxa a fala, 'SEriyE karamOxOe nun FarisEe dOxO ma Annabi Munsa xa kibanyi nan kui. Na kui, e naxan birin falama wo bE, wo a rabatu, kOnO wo naxa e xa wali raba, barima e naxan falama, kOnO e mu a ra bama. Koore ma mixie gerefe ra, barima wo tan yati mu soma, wo mu tinma mixi yo xa so. ... Na temui, serɛɛdubɛ kuntigie, seriye karamɔɔɔ, nun jama forie naxa e malan serɛɛdubɛ kuntigi Kayafa xa banxi kui, e naxa lan e xa Isa suxu yanfanteya ra, e xa a faxa.»(Matiyu 23:1-3; 13-14)

Naxee Isa suxu, e naxa a xanin serɛɛdubɛ kuntigi Kayafa xɔnyi, seriye karamɔɔɔ nun forie nu malanxi dennaxɛ, kɔɔ Piyeri naxa bira a fɔɔ ra a makuyaxi ra han serɛɛdubɛ kuntigi xa banxi kui, a naxa so banxi kui, a dɔɔ walikɛɛ yire alako a xa a kolon a fe fama rabade ki naxɛ. faxE, kOnO e mu sese to. hali wule falE gbegbe to mini, e mu sese to. (Matiyu 26:57-60)

Ala xa Mixi Sugandixi yaxuie (Naxee tondima Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala nan e ra.)

«Wo mɔma Ala Xaxili kolonde yi ki nɛ: Xaxili yo naxan laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara fa adama ki ma, na kelixi Ala nan ma, kɔɔ xaxili yo naxan mu laxi Isa ra, na xaxili mu kelixi Ala ma, barima Ala xa Mixi Sugandixi yaxui xaxili nan a ra, wo naxan mexi a fafe, a fafe dunija ma yi waxati.»(1 John 4:2-3)

«Malanji gbegbe bara mini dunija ma, naxee mu laxi a ra a Isa Ala xa Mixi Sugandixi mu faxi dunija ma, na mixi mɔkli findixi mixi madaxuma nan na, a findixi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na.»(2 John 7)

A suxufe

Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔɔ fate fɔɔxi Getisemane nan ma. Na tOrE singe wuyaxi kui, naxan tide gbo fate ma a wuli wuli nan a ra. A ra yabuxi St.

Luka, seriba, a keren nan yi fe falaxi. A naxe, «A to nu na jaxankate kui, a naxa Ala maxandi waxati xɔnkuye bun ma. A xa sube naxa findi alɔ wuli, a goro bɔxi ma» (Luki 22:44 , TMN).

DiinE kuntigie xa kiiti

Isa naxa a fala sErEri kuntigie bE, salide makantEe, a nun forie bE, naxee nu faxi a fenfe, 'N tan nan na murutE ra wo to fa santidEgE nun gbeti ra? LOxO yo IOxO n nu na wo yire salide kui, wo mu n bElExE. KOxO yi waxati nan a ra dimi nan na wo bE.' E naxa a suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigi xɔnyi.»(Luke 22:52-54)

E to gE Isa suxude kɔE tagi, e naxa a xanin Yuwifi kiitisee nun Kayafa serexedube kuntigie yire. Na nan a ra fate ma xOrOxOE singe naxan nabaxi. Sɔɔri nde naxa Isa bɔnbɔ a yatagi barima a mu wɔyɛnxi Kayafa to a maxɔrin. MangE xungbe kantEe naxa a ya rafelen e naxa a mayele ala ko e xa e kolon e nu dangi ma, e naxa a ma sElExun, e naxa a bOxO a yatagi.

Rɔma kiiti banxi

Pilati naxa gbilen banxi kui, a naxa Isa xili, a naxa a maxɔrin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra? Isa naxa a maxɔrin, «I tan yete nan a ra, xa na mu mixi gbetee bara n ma fe fala i be?» 'N tan Yuwifi nan n na?' Pilati naxa a yaabi, «I xa jama nun i xa serexedube kuntigie nan i saxi n belexe. Isa naxa a fala, 'N ma mangEya mu fatanxi yi dunia ra. 'I tan nan na mangE ra, na kui!' Pilati naxa a yaabi, 'I bara tinxi, n barixi na nan ma, n faxi duniE, n xa nOndi masen.(John 18:33-37)

Gnama gEgEn ma, a fate ma sElExun, a fate ma sElExun, a fate taganxi xife ra, Isa naxa xanin a xa mangE xungbe ra naxan xili Antonia, Yude mangE Pontius Pilate xa mangE banxi. Wo a kolon, Pilati naxan nabaxi a to nu wama a xa a yEtE sa Herode Antipas yi, Yude mangE xungbe. A luxi alo Isa mu tOrOxE yo toxi Herode yi ra a naxa gbilen Pilati yire. A tongoxi - "DOktEre nde seedejɔxɔya bama wuri magalanbuxi ma, Dr. C. Truman Davis, konnections.com/Kcundick/crucifix.html"

Na nan findixi jama xa sOnOya ra, Pilati naxa yaamari fi e xa Barabasi rabolo, a naxa Isa makiiti a xa a bOxO a nun a xa a banban wuri magalanbuxi ma.

yi buki xaranse 7

«ƆƆƆrie naxa Isa xanin mange banxi kui, e naxa ƆƆƆri birin xili, e naxa donma gbeeli ragoro a ma, e naxa mangeya donma sa a ma, e naxa a xili, e naxa a fala a be, «I xa kewa, Yuwifie xa mange.» E naxa a bƆnbƆ a xunyi ra temui birin, e deye bƆxun a ma. E naxa e xinbi sin, e naxa a batu. E to ge a mayelede, e naxa donma gbeeli ba a ma, e fa a yete kan xa dugi ragoro a ma.»(Mark 15:16-20)

Naxankate

Lantareya gbegbe na mangEe tagi na bEIEE ma naxan mu darixi a ra naxan findixi wuri magalanbuxi singe ra. RƆma sEbEli gbegbe na waxati ma e mu e firin tagi rasama. Xaxilima gbegbe laxi a ra a Pilati singe nan yamarixi Isa bOxun fe ra a xa ƆaxankatE birin na, a nun faxE kiiti naxan saxi wuri magalanbuxi ma a findixi yabi nan na Ɔama xa mayele nan ma a falafe ra a Procureur mu nu Sesa makantama a fangni ra yi mixi ma naxan nu a falama a tan nan na Yuwifie xa mangE ra.

Na bEIEE rafamanE raba xi tEmui na xan ma geelamani nu bara a xa dugi ba a bEIEE ma a bEIEE nu xirixi wuri ma a xunyi fari. A mu lanma RƆmakae xa kata e xa bira Yuwifie xa seriye fƆƆƆ ra yi fe kui, kƆƆƆ Yuwifie nu bara seriye fori nde tongo naxan nu a niyama mixi xa bƆnbƆ dangi mixi tongo naani ra.

RƆma ƆƆƆri gali naxa siga yare a nun flagrum (xa na mu a ra flagellum) a belexe ra. Yi findixi sEgE xunxuri nan na naxan ma sEIEE gbegbe na a kui, a nun sEgE xunxuri firin naxan na a dOxO de. Na bEIEE xOrOxOE naxa goro a sEmbE birin na Isa tunki ma, a xanbi ra, a nun a sEngni ma. A fOLO singe ra, sEgE nu na fate gbansan nan ma. Na xanbi, e to nu na bOgnE ra bama, e naxa e yEtE ragoro fate bun ma, e naxa wuli ra mini fate ma a nun fate wuli kui, a dOxO de wuli naxa mini fate fate kui.

Plomb xunxure singe nan xOnE xungbe ra bama, naxan ma kanama a xanbi ra. A dOnxOE ra, a xanbi ra fate ma sEIEE xi nE a nun yire birin findixi fate sEIEE nan na naxan mu kolon xi, wuli na minife. ƆƆƆri keme xunmati to a kolon geelamani bara makƆre faxe ra, a bƆnbƆ danma ne.

Isa naxan nu bara faha a tagi, e naxa a bEIEE, e naxa a lu a xa goro gbeti fari, a yEtE wuli nan a ma. RƆma ƆƆƆrie naxa yele xungbe to yi Yuwifi ra naxan nu a falama a tan nan na mange ra. E naxa donma sa a tunki ma, e naxa wuri sa a bEIEE kui ala ko a xa findi mangE ra. E man hayi na mangEya nan ma ala ko e xa e xa fe kobie rakamali. Wuri sEIEE naxan ma sEIEE xi sExE xungbe ra (naxan wuyaxi rafelen wuri ra) a rafelen xi nE ala ko a xa findi mangE xungbe ra a nun a xunxure ra. A man, wuli gbegbe na minife, xunyi nan na fate yire ra naxan wuli gbo.

ƧƧrie to γε a mayelede, e naxa a ƧƧnƧ a yatagi, ƧƧrie naxa wuri tongo a belexe ra, e naxa a ƧƧnƧ a xunyi ma, na naxa xƧree ragoro a xunyi ma. A dOxOde, e naxa tagan e xa sEmbE kanafen na ra a nun dugi naxa ba a xanbi ra. A to nu bara wuli nun wuli sElExun naxan nu na xOnE kui, a bafe xOnE xungbe nan fima alo a to nu na bElExE bafe ra, a nun alo a nu na a bOxun fe, xOnE man naxa wuli mini.

wuri magalanbuxi

Yuwifie xa naamunyi ki ma, RƧmakae naxa a xa dugie rawali. wuri magalanbuxi xOrOxOE xirixi a tunki ma, a nun Ala xa Mixi Sugandixi xa gnErE, muxE firin, a nun RƧma sOree xa faxati naxan nu na sOree xun ma, e naxa e xa gnErE fOIO a xOnE ra Via Dolorosa kira ra. A to nu katafe a xa gnErE tixi ra, wuri xungbe xa xOrOxOE, a nun wuli gbegbe xa xOnE, a gbo. A tantanma ne, a fa bira. Wuri xOrOxOE naxan na wuri xungbe kui a fate ma sElExun a nun a sEngni fate ma. A katafe a xa keli, kOnO adama fate sEmbE bara dangi a sEmbE ra.

ƧƧri mange, naxan nu wama a xa siga wuri magalanbuxi ma, a naxa mixi sugandi naxan nu na afiriki yirefanyi ma, Simon naxan kelixi Sireni, a xa wuri magalanbuxi xanin. Isa naxa bira a fOxOra, a wuli nu minife a nun a nu wuli rafelen xi, han 650-yard gnErE kelife Antonia taa xungbe ma han Golgotha a ra ƧƧn.

E naxa wEni so Isa yi ra naxan ma sumbuxi mire ra, naxan ma sumbuxi xOnE ra. A tondixi ye minfe ra. Simon naxa yamari a xa patibulum sa bOxi ma, Isa naxa gbilen a xanbi ra a tunki ra wuri ma. Legionnaire a kolon a bElExE xOnE nan a ra a bElExE. A naxa wure gbeeli xOrOxE, a lanma, a xa wure gbeeli sa a bElExE ma a nun wuri kui. A mafuren, a naxa siga yire gbEtE a man naxa na wali raba a man naxa a bElExE suxu a xOrOxOE ra, kOnO a naxa tin a xa a bElExE a nun a xa gnErE. Na xanbi patibulum naxa te a yire stipes xun ma a nun titulus naxan nu sEbExi "Isa NasarEtika, Yuwifie xa mange" naxa sa a yire.

Yirefanyi sEngni na xanbi ra yirefanyi sEngni ma, a nun sEngni firin birin na gorofe, sEngni sanyie na gorofe, sEngni sEngni nan na sEngni keren keren ma, a nun sEngni sEngni lanma. Na mixi faxaxi bara banban wuri magalanbuxi ma. A to nu gorofe dOgni ra a nun a xOrOxOE ra a bElExE ma, xOnE xungbe naxa mini a bElExE ma a nun a bElExE ma ala ko a xa mini xaxili kui -- bElExE naxan na bElExE kui a na sEmbE sofe a bElExE tagi. A to nu a yEtE ra tima koore ma ala ko a naxa na tOrE xungbe ratanga, a naxa a xa sEmbE birin sa wuri ma naxan nu na a sEngni kui. A man, xOnE xOrOxOE nan a ra naxan na sEngni tagi naxan na sEngni tagi.

«E naxa siga yire nde naxan xili «Golgota» (naxan xili falama xunyi yire), e naxa weni fi Isa ma, a xije saxi a ma, ƧƧnƧ a to a min, a naxa tondi a minde, e to a banban wuri magalanbuxi ma, e naxa a xa dugie itaxun, e naxa a banban wuri magalanbuxi ma, e naxa a xa dugie itaxun, e naxa dƧxƧ, e naxa a kanta a xunyi fari. Isa, THE

Yuwifie xa mangε.» (Matiyu 27:33-37)

E naxa Isa banban wuri magalanbuxi ma, kEdi saxan nan nu a ra (9:00 m.t.) a nu sEbExi yi ki: Yuwifie xa mangE. (Mark 15:25-27)

A to γεεεγε, dimi naxa goro bɔxi birin ma han nunmare tagi, Isa naxa a fala a xui itexi ra, «Eloi, Eloi, lamasabaktani?» - naxan a masenxi, n Marigi Ala, n Marigi Ala, munfe ra i n naboloxi? (Mark 15:33-34)

Na waxati, bElExEe to tagan, xOnE xungbe naxa e fate ma sElExun, e naxa e suxu xOnE xungbe kui, naxan mu dandan ma, a nun xOnE xungbe. Na xOnEe nan fama a yEtE ra tede koore ma. A bElExE xirixi a bElExE ra, a bOgnE fate ma sElExun a nun a bElExE tagi sEmbE mu nOma walide. Foye nOma sode furi kui, kOnO a mu nOma minide. Isa naxa gere so ala ko a xa a yEtE rakeli ala ko a xa gnErE keren sOtO. A dOnxOE ra, dioxide de carbone na wuli kui a nun wuli kui, na xanbi fure na xurun ma. Spasmodically, a nO ma a yEtE ra tede koore ma ala ko a xa furi ramini a man xa oxygène raso naxan mixi balo ma. SikE yo mu na na waxati nan kui a naxa wOyEn solofere fala naxan sEbExi.

A singe, "N Baba, i xa dijε e ma barima e mu a kolon e naxan nabaxi."

A firin de, muxEtE ma naxan bara tuubi, "to i na n sEtI ma ariyan na kui."

A saxan nde, a naxa a ya rasiga Yaya ma naxan nu gaxui, a nu na sunnunyi kui -- a xa xεεra xanuntenyi -- a naxa a fala, "I nga nan ya." Na xanbi, a naxa a nga Mariyama mato, "GinE, i xa di nan a ra."

Xui naani nde kelixi Yabura 22 fOIODE nan ma, "N Marigi Ala, n Marigi Ala, munfe ra i n naboloxi?"

Waxati gbegbe xOnE mu dandan ma, a ma goro, a fate ma sElExun, a fate ma sElExun, a fate ma sElExun a fate ma sElExun a xanbi ra. A na tefe a nun a gorofe wuri xOrOxOE ma a xOnE ra waxati gbegbe, a ma tOxOma, a fate ma sElExun, a nun a fate ma sElExun. Na xanbi xOnE gbEtE naxa fOIO xOnE xungbe ra naxan na bOgnE kui, barima perikardi rafema serum ra a fa bOgnE rafelen.

Mixi nde ratu ma zaburi 22, 14th verse: "N bara mini alo ye, n xOri birin bara kana, n bOgnE bara lu alo sExE, a bara fulun n furi kui."

A bara gε ρonde yakɔsi. Tissue ye xunxure bara siga han a xOrOxOE; bOgnE naxan ma goroxi a na walife ala ko a xa wuli xOrOxOE, a xOrOxO, a xOrOxOE raso fate kui; Fure naxan tOrOxi a na walife a xOrOxOE ra ala ko a xa foye xunxuri sOtO. Na fate ye xunxuree e xa stimuli gbegbe rasanbama xaxili nan ma. Isa naxa a xui suli suli, "n ye xOli."

Mixi nde ratu ma sEbEli gbEtE ma naxan na zaburi 22 kui: "N sEmbE bara kana alo pOti, n ninxi bara n dOXO n dEdE ra, i bara n naso faxE bOXi kui."

Eponge naxan na posca kui, wEni xOrOXOE, a xOrOXOE naxan findixi roma sOree xa minse xungbe ra, a naxa te a dE ra. A luxi alo a mu ye yo min ma. Isa fate bara findi fe xOrOXOE ra yakOsi, a nOma faxE xOnE tode a fate kui. Na kolon fe a xa wOyEn senni nde nan mini ma "a bara gEn."

A xa yunubi xafari wali bara kamali yakOsi. A dOXO de, a naxa a sugandi a xa faxa. A sEmbE dOnxE ra, a man naxa a sanyie ragoro wuri ma, a naxa a sanyie tinxin, a naxa a nii raxara, a naxa a xui solofere nde fala, "Baba! N bara n nii sa i bElExE."

Naxan luxi wo a kolon. Alako malabui IOxE naxa kana, Yuwifie naxa a fala e xa na mixie rasiga wuri magalanbuxie ma. Naxan nu lanma a xa raba wuri magalanbuxi ra a nu na crurifraction nan na, sEngni xOri kanafe. Na naxa a niya mixi faxaxi naxa a yEtE ra te koore ma; na nan a ra, na sEmbE mu nu nOma raxande bOgnE fate ma a nun a fate ma xOrOXOE naxa mini. Na muḡetie firinyie sanyie nu bara gira, ነጋና ኃጋሪይ to Isa yire li, e naxa a to a na fe tide yo mu nu na.

A luxi nbE, ala ko a xa la a ra a faxE, legionnaire naxa a xa lanpui radin yire suli nde ma naxan na a sEngni tagi, a siga koore ma pericardium kui, a fa so bOgnE kui. Yi sEbEli 34 nde naxan na yi sEbEli 19 nde kui naxan fatanxi St. John ra a falama: "Na waxati keren ma wuli nun ye naxa mini." Na nan a ra, ye ye nan minixi bOgnE kui naxan na bOgnE rabilinxi, naxan a masenxi a won Marigi mu faxaxi wuri magalanbuxi ma, kOnO bOgnE kanafen nan a ra (bOgnE kanaxi) naxan fatanxi bOgnE xOnE ra a nun bOgnE xOnE ra naxan na pericardium kui.

Na kui, moxo bara moxo xa fe to -- a nun furemae xa seedeḡOXE -- na fe kobi misali ra adamee naxan ma senxi adamee ma a nun **Ala yire. A findixi fe xOrOXOE nan na, a man dangi a ra naxan nOma kelidemo**xo xaxili kanaxi a nun moxo xaxili kanaxi. Won lan ma won xa sEwa won bE Ala xa hinnE xungbe sOtOXi adamadie bE.

A ra ነጋና - sOnOya nun wuri magalanbuxiA tongoxi – "A Physician Testife About the Crucifixion, Dr. C. Truman Davis, konnections.com/Kcundick/crucifix.html"

Dawuda nu bara a fala a singe rakira "N Marigi, n Marigi, munfe ra i bara n nabolo? Munfe ra i makuyaxi n nakisi ra, i makuyaxi n ma sunnunyi masenyi ra? ... KOnO n tan nan na xuruse ra, n mu findixi mixi ra, mixee n mayele ma, ḡama birin n ma konbi ma, e n ma konbi ma, e e xun sExE ma: A laxi Ala nan naORD; wo xa LORDWo xa a ratanga.» A xa a ratanga, barima a rafan a ma.» ... N bara mini alo ye, n xOri birin bara kana. N bOgnE bara findi xOrOXOE ra; A bara gan n bE. N senbe bara ነጋና alo feḡe xuntunyi, n nenyi

a xirixi n dE ra; I n saxi faxe xube nan kui. Xurusee bara n rabilin; Mixi jaaxi gbegbe bara n rabilin, e bara n belexee nun n sanyie bɔnbɔ. N nɔma n xɔri birin kɔntide; mixee n mato ma nE a nun e n ma sEwa. E n ma donmae itaxunma e booree ma, e kanda bɔnbɔma n ma dugie xa fe ra. ... DuniE birin fama nE ratude a ma a nun a gbilen ma LORD, a nun sie xabilE birin e xinbi sin ma a ya ra, barima mangEya na Ala nan yi raORDA man sie yamarima. Dunija banna birin xulunyi tima ne, e Ala batu. Naxee birin goroma bOxi bun ma e fama nE e xinbi sin de a ya i, naxee mu nOma e yEtE ratangade. A xa die fama nE walide a bE; Tina bɔnsɔe fama ne Marigi xa fe falade. E a xa tinxinyi masenma jama be naxan mu barixi sinden, barima a bara na raba.»(Yabura 22:1-8; 14-18; 27-31)

Gaburi

«Malabu lɔxɔe singe nan nu a ra, nunmare to nu sofe, Yusufu Arimateka, Yuwifii Yuwifii xa mangɛ xungbe nde, naxan nu Ala xa mangɛya niini mamefe. Sɔɔri mangɛ naxan nu na na ki, a naxa fure so Yusufu yi ra. Na kui, Yusufu naxa dugi nde sara, a naxa fure ragoro, a naxa a raxunma dugi kui, a naxa a sa gaburi kui naxan nu yailanxi gɛmɛ kui.»(Mark 15:42-46)

Marakeli

Isa NasarEti, Ala xa Mixi Sugandixi, a baba waxOn gni raba nE (Yaya 6:38) a to a yEtE fi sErE keren na naxan nO ma adamee xa yunubie xafaride, dignE. A xa yunubi xafari sɛrɛɛ Ala naxa tin na ra, a xa findi seede ra a xa keli faxe ma. Xa a mu nu kelixi faxE ma, Isa xa faxE mu nu nOma findide fe fufafu ra, a nun adamadie birin.

Malabu lOxE to dangi, lOxun singe lOxE, Mariyama Magadalaka nun boore Mariyama naxa siga gaburi matode, bOxi naxa sErE, barima Marigi malekE nde naxa goro keli koore ma, a siga gaburi yire, a naxa gbeti ragoro a ma, a dOxO a fari. Malekɛ naxa a fala ginɛe be, «Wo naxa gaaxu, barima n a kolon wo na Isa nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu na be; A bara keli faxe ma, alɔ a a fala ki naxɛ.» (Mat 28:1-6)

«Lɔxun singe nunmare, Isa fɔxirabiree nu na yire keren, e nu na naade balanxi Yuwifii ya ra, Isa naxa mini, a ti e tagi, a a fala e be, «Bɔnɛsa xa lu wo be. A to gɛ na falade, a naxa a belexee nun a sɛeti masen e be. A to gɛ na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala e be, «Wo xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔɔ.»(John 20:19-22)

«Lɔxɔxun keren to dangi, Isa fɔxirabiree man to nu na banxi kui, Tomasi nu na e ya ma, hali naade nu balanxi, Isa naxa mini, a ti e tagi, a a fala e be, «Ala xa wo bɔnɛ sa. Na xanbi a

a fala Tomasi bE, 'I bEIExE sa be; Wo n bEIExE to. I bEIExE itala, i a sa n sEeti ma. Wo naxa siike, wo xa danxaniya. Tomasi naxa a fala a bE, «N Marigi Ala!»»(John 20:26-28)

Yunubi sErE nun marakeli, Isa naxa saatE nEnE sa adamadie tagi a xa faxE saabui ra. (Eburu 9:15)

Ala mixi naxee na yi saatE nEnE kui naxee laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala nan na, e na adama fate kui, e keli yunubitE ma sigafe tinxintE ma, e Ala maxandi a xa e xa yunubie xafari e xa e yetE ragoro Ala xa Mixi Sugandixi wuli kui. E na Ala xa Mixi Sugandixi fate nan kui yakOsi, "n ma danxaniyatE" a naxan tixi a xa sErE nun a xa marakeli saabui ra.

yi buki xaranse 8

Yamari a xa fɔxirabirEe bE

Isa naxa a fala, "N ma baloe findixi n XEema waxɔnfe rabafe nan na, n xa a xa wali rakamali. Wo mu a falama, «Kike naani nan luxi, sansi xaba fa.»? N xa a fala wo bE, wo ya rabi wo xa xEe mato! yi masenyi, «Mixi keren sansi sima, boore fan sansi xɔri xabama,» a findixi nɔndi nan na.(John 4:34-38)

Naxee na Ala xa Mixi Sugandixi kui e lan ma e xa munse raba yi sansi xOri nun yi sansi xOrOxE ra?

Wo mixie findi fɔxirabirEe ra

«Isa naxa a fala a fɔxirabirEe bE beenun a xa gbilen Baba Ala yire, «SenbE birin bara fi n ma koore nun bɔxi ma, na nan a ra, wo siga, wo si birin findi n fɔxirabirEe ra, wo e xunxa ye xɔra a xili ra(saria)Baba Ala, Di, nun Ala Xaxili Seniyenxi nan e ra.»»(Matiyu 28:18-19)

«Wo siga dunija birin, wo kawandi tɔ(masen)xibaaru fangnɔ(Kisi fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi xa simaya nan na, a xa faxE, a xa faxE, a xa gaburi, a nun a xa marakeli. Daali birin bE. Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xɔra, na kanyi kisima nE.(Mark 16:15- 16)

Naxee tinxi Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi ra naxan fatanxi diɲe nun kisi ra, e lanma e xa e xaran "Wo xa n ma yaamari birin nabatu.»(Matiyu 28:20). XEerae xa walie 2:42 kui won na "E naxa e yetE fi xEerae xa xaranyi ma, e man naxa e maso e bore ra,taami kanafe a nun salie."

Wöyèn: "Tami itaxunfe" a lan ma a xa findi e xa donse donfe ra e bore tagi. Na kui, a nu nOma findi de "Marigi xa donse" ra xa na mu a firin birin. Isa xa xEerae xa kawandi mu nu

adamadie xa naamunye xa na mu xErEe xa ma gnErE kOnO wOyEn gni Ala xa Mixi Sugandixi naxan falaxi alo Ala Xaxili
SEnxi naxan e mali e xa ratu.

Xεεrae nun fɔxirabiree nan gbansan nu na wali ra naxan nu lanma e xa xibaaru fanɔi kawandi/xaranɔi
raba? ADÉ.

*Na IOxÉ(Stephen faxafe gbeti ra)ɲaxankate xungbe naxa mini kira xɔn ma(Naxee na Ala xa Mixi
Sugandixi kui)Darisalamu, e birin naxa yensen Yude nun Samari, fo xεεrae. Mixi seniyentɔee naxa
Etiyen ragata, e naxa sunnun a xa fe ra. ... Naxee nu bara yensen e naxa kawandi raba(euaggelizo -
na nan a ra, evangelized alo keérux na grek xui nan a rakawandi) e siga yire birin e na masen.(
Xεεrae xa taruxui 8:1-5)*

Annabi Pɔlu naxa a fala .*“N mu yaagima xibaaru fanyi xa fe ra, barima a findixi Ala senbe nan
na danxaniyatɔe birin nakisife ra, (naxee e xa danxaniya rabama).”(Rɔma 1:16)*

yi buki xaranse 9

Ascension nun a firin de fafe

*«N ma kitaabui fori kui, n bara Isa xa fe birin sebe, a naxan birin naba, a nun a kawandi,
han a te lɔxɔe naxan ma, a to ge yaamari fide a xa xεera sugandixie ma Ala Xaxili
Seniyenxi saabui ra. e to nu na e degefe, a naxa yi yaamari fi e ma, «Wo naxa keli
Darisalamu, **wo xa wo mame n Baba xa ki xa fe ra, wo naxan mexi n ma masenyi ra**
. Annabi Yaya ye nan xunxama ye xɔɔra, kɔɔ xi di dondoroti, wo tan Xaxili Seniyenxi
nan wo xunxama ye xɔɔra.» Na kui, e to e malan, e naxa Isa maxɔrin, «Marigi, i Isirayila
mangeya ragbilenma ne yi waxati yati?» A naxa a masen e be, «Wo tan ke nan a ra wo xa
a kolon Baba Ala waxati nun lɔxɔe naxan sugandixi. Kɔɔ wo senbe sɔɔma ne Ala Xaxili
Seniyenxi na fa wo ma temui naxe. Wo findima ne n ma seedee ra Darisalamu, Yudaya,
Samari, han dunija dande.» A na fala xanbi, a naxa te koore e ya xɔri, nuxui fa a nɔxun
e ma. E nu e ya ratexi koore ma Isa nu sigafe temui naxe, xeme firin naxa mini e ma,
donma fiixe ragoroxi e ma. E naxa a fala e be, «Wo tan Galilekae, munfe ra wo tixi be
wo nu koore matoma? Yi Isa, naxan tongoxi wo xun ma te ra koore ma, a man
gbilenma ne ab wo a to te ra koore ma ki naxe.»(Xεεrae xa walie 1:1-11)*

*«Wo naxa wo bɔɲe rapaaxu, wo xa wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n tan fan na. Banxi
gbegbe na n Baba xa banxi kui, xa na mu a ra, n nu bara a fala wo be, n na sigafe yire nde
rafalade wo be, xa n siga yire yailan wo be, n man fama ne wo xaninde n yire alako wo fan
xa lu n na dennaxe. Wo a kolon n sigafe dennaxe.»(Yaya 14:1-4)*

«N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be, sube nun wuli mu *כמה* sode Ala xa mangeya niini ke ra, sube *בכח* fan mu *כמה* *כח*de Ala xa mangeya niini ke ra. Wo xa wo yEtE masara.(1 Cor 15:50-54)

«N ngaxakerenyie, muxu mu wama wo xa fahaamui *כח* mixie xa fe ma naxee bara laaxira, xa na mu a ra muxu laxi a ra a Isa bara faha, a man bara keli faxe ma. Marigi yati fama gorode kelifa koore ma, a xui itexi ra, a nun Ala xa malekE xui, a nun mixi faxaxie naxee na Ala xa Mixi Sugandixi kui, e fama ne kelide e xun ma nuxui kui.(1 Thess 4:13-18)

*N ngaxakerenyie, hali na *כח* xa fe fala wo be, a mu lanma muxu xa na sebe wo ma, barima wo a kolon a fanyi ra a Marigi xa *כח* fama ne ab mujeti fama ke ra ki naxe.*(1 Tesaloniki. 5:1-2)

«*כח* Marigi xa *כח* fama ne ab mujeti, koore *כח* ne te ra, *כח* nun a kui se birin kanama ne. koore kanafe tE nan na, a nun see birin fama nE xOnE ra. KOnO won na koore nEnE nan mamE tima a nun bOXi nEnE, tinxin gni yire.(2 Peter 3:10-13)

Wo bara wo yEtE rafala danxaniya ra Ala xa Mixi Sugandixi ma a xa fa firin de?

yi buki xaranse 10

Ala xa Mixi Sugandixi xa maxandi

«Wo fa n yire, wo tan naxee taganxi, wo tan naxee kote *כח*, n wo ralanma ne, wo xa n ma karafui sa wo fari, wo xa n xaran, barima n *כח*, n *כח* magoroxi, wo fama ne malabui *כח*de, barima n ma karafue mu *כח*, n ma kote fan mu *כח*.»(Matt 11:28-30)

«N xanuntenyie, wo naxa n ϵ mu yi fe ma: Marigi be *כח* keren luxi ne ab ne wulu keren, ne wulu keren fan luxi ne ab *כח* keren.

dOxOma. A dijexi wo ma, barima a mu wama mixi yo xa lɔɛ." (Piyeri II 3:8-9)

«Na xanbi, Isa naxa mini Isa fɔxirabire fu nun keren ma, e nu na donse donfe temui naxe, a naxa e ɲaxankata e xa danxaniyatareya ma, e tondixi danxaniyatareɲa ma, e tondixi mixie ra naxee a toxi a keli faxe ma. Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xɔɔra, na kanyi kisima ne.»(Mark 16:14-16)

Na kui, e naxa Misi dangi e naxa goro Tiroyasi. Kɔɛ ra, Pɔlu naxa laamatunyi to, Masedoni xeme nde nu tixi a ma, a nu a maxandife, «I xa fa Masedoni bɔxi ma, i xa muxu mali.»(Xεεrae xa taruxui 16:8-10)

«Adama xa Di faxi ne mixi lɔexie fenfe ra, a xa e ratanga.»(Luke 19:10)

«Wo xa lu n ma fe kui, n fan luma ne wo xa fe kui. Wo tan nan na na salonyie ra. Xa mixi lu n ma fe, n fan lu a xa fe kui, a lu ne alɔ a salonyi gbegbe raminima ne. Xa n tan mu na, wo mu nɔma fefe rabade.» Xa naxan yo mu lu n ma fe, na kanyi luma ne alɔ salonyi naxan bara woli, a fa xara. Na wuri bilie tongoma ne, e woli te kui, e gan. Xa wo lu n ma, n ma masenyi fan lu wo bɔɲe kui.»(John 15:4-7)

Piyeri naxa a fala e be, «Mangee nun kuntigie, xa e muxu maxɔrin to muxu xa hinne xa fe ra, e na muxu maxɔrin a yalanxi ki naxe, wo xa a kolon wo tan nun Isirayila ɲama birin, wo xa a kolon Isa Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo naxan banban wuri magalanbuxi ma, kɔɔ wo naxan faxaxi Ala ya i, yi xeme tixi Ala xa Mixi Sugandixi nan xili ra yalan xi. Kisi mu sɔɔma mixi gbete yo saabui ra, barima xili gbete mu na dunija ma naxan fixi adamadie ma won kisi saabui ra.»(Xεεrae xa taruxui 4:8-12)

«Barima i danxaniyaxi i bɔɲe nan ma, i fa kisi, alɔ Kitaabui a masenxi ki naxe, «Naxan yo a xaxili ti Ala ra, a mu yaagima abadan. Marigi keren nan na birin Marigi ra, a man barake fima mixi birin ma naxee a xilima, barima a naxe, «Naxee birin Marigi xili ma, nee kisima ne.»(Rom 10:10-13)

«N mu yaagixi xibaaru fanyi kawandife ra, barima a findixi Ala xa senbe nan na danxaniyatɔe birin rakisima, a singe Yuwifie, a sa dɔɔ si gbetee ra, barima Ala xa tinxinyi a masenma Ala xa xibaaru fanyi saabui ra.»(Rom 1:16-17)

«N yi yaamari neene fima wo ma: Wo xa wo bore xanu, ab n wo xanuxi ki naxe, wo fan xa wo bore xanu na ki ne, alako birin xa a kolon wo findixi n fɔxirabiree nan na, xa wo wo bore xanuma.»(John 13:34-35)

«Wo nu makuyaxi Ala ra, wo nu findixi yaxuie ra wo xaxili kui wo xa fe kobie xa fe ra, kɔɔ yakɔsi Ala bara wo raso Ala xa Mixi Sugandixi fate saabui ra a xa faxe saabui ra, alako wo xa lu a ya i seniyanxi ra, wo mu lanma wo xa fe kobi yo raba.(Col 1:21-23)

"Na kui, xa wo a marɔɔxunxi a wo tixi senbe ra, wo wo meeni alako wo naxa bira! Maratantanyi yo mu wo lixi, bafe adama tan be. Ala fan tinxin; A mu tinma wo xa maratantanyi sɔɔ naxan dangi wo senbe ra. Kɔɔ xa wo na tantanyi kui, a kira fima ne wo ma alako wo xa nɔ tide a kui.»(1 Cor 10:12-13)

«N wo xa tɔɔre nun wo xa setarepa kolon, kɔɔ wo bara banna, n mixie konbi kolon naxee a falama e yete be Yuwifie ra, kɔɔ e findixi Sentane xa salide nan na. Wo naxa gaaxu tɔɔre ya ra wo fama naxan sɔɔɔde. kisi mangE xungbe nan a ra.(Rev 2:9-10)

yi buki xaranse 11

Masenyi naxan fatanxi xamE ra naxan nu na Ala ra

Danxaniyatɔe Ala xa Mixi Sugandixi xili nan tongoma barima Ala xa Mixi Sugandixi nan e Marigi ra, e xa karamɔɔ, e xa kira masenma, e xa kisi fima, e xa kisi fima, e xa misaali, e xa sɛɛɛɛdube kuntigi, e xa lanlanteya, e xa sɛɛɛɛ yunubi xa fe ra, a nun fe gbetee. Won ma danxaniya xa fe findixi Piyeri xa masenyi yati yati nan na. Isa na a ra a nun kitaabui fan na a ra. Fe naxan birin lanma won xa a kolon Isa xa fe ra na na Kitaabui nan kui. Adamadie xa taruxui birin na a rabilinyi. Isa nan findixi adamadie xa fe xungbe ra. A mu lanma a xa findi kaabanako ra duniE xa taruxui itaxunxi waxati firin nan na: beenun Ala xa Mixi Sugandixi (BC) a nun Ala xa Mixi Sugandixi dangi xanbi (AD). Hali Kitaabui Isa xa fe falama, seedeɔɔɔya gbege na Kitaabui fari naxan a masenma a Isa findixi mixi nan na naxan nu na taruxui kui, ab Kitaabui a masenxi ki naxe. Na sEbEli gbEtEe nun Kitaabui naxan falaxi a xa fe ra e na walife

Isa

«Wo mu nu a xui mexi, wo mu nu a yatagi toxi, a xa masenyi mu sabatixi wo bɔɔe kui, barima wo mu laxi a Xeema ra.

Wo xa Kitaabui xaran a fanyi ra barima wo כַּכְּתָא a ma a wo abadan kisi סַכְּמָא a tan nan saabui ra. Kitaabuie nan yi ki seedeכַּכְּתָא bama n ma fe ra." (Yaya 5:37-39)

Annabi Piyeri

«I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di." (Matiyu 16:16)

Annabi Yaya

A fOIODE, wOyEn nan nu na, wOyEn nu na ala nan xOn, wOyEn nu na ala nan na, a nu na ala fOIODE, fe birin daaxi a tan nan saabui ra, sese mu daaxi a tan nan saabui ra. Seedeכַּכְּתָא ba na naiyalanyi xa fe ra, alako mixi birin xa danxaniya a tan nan ma. Naxee danxaniyaxi a xili ma, a naxa tinxinyi fi e ma e xa findi Ala xa die ra - die naxee mu barixi e xabilɛ ra, e mu barixi adama xa natɛ ra, xa na mu a ra e xa mɔri waxɔnfe ra, kɔnɔ e barixi Ala nan ma.»(John 1:1-13)

«Ala xa masenyi findixi adamadi nan na, a sabati won tagi, won bara a xa nɔrɛ to, a xa nɔrɛ naxan fatanxi Baba Ala kerenyi ra, a xa hinne nun nɔndi rafexi hinne nun nɔndi ra.»(Yaya 1:14)

Yaya Xunxa

A [Yohannij] a xui itexi ra, a naxɛ, «Yi nan a ra n naxan xa fe fala, naxan fama n xanbi ra, a dangi n na barima a nu na beenun n xa fa.» A xa hinnE kamalixi nan a ra won birin bara barakE sOtO a nun boore.(John 1:15-18)

Isa naxa a ya ti koore ma, a naxa Ala maxandi Baba, waxati bara a li, i xa i xa Di matɔkɔ, alako i xa Di xa i matɔkɔ, barima i bara nɛ fi a ma, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxan fixi a ma. YakOsi, Baba, i xa n matOxO i ya i, n nOrɛ naxan nu na i yi ra beenun duniE xa daa.(John 17:1-5)

Isa Rɔma mangɛ Pilati ya i

Pilati naxa gbilen banxi kui, a naxa Isa xili, a naxa a maxɔrin, «I tan nan na Yuwifie xa mangɛ ra? Isa naxa a maxɔrin, «I yetɛ xa xaxili na a ra, ka mixi gbɛtɛɛ nan wɔyɛnxi i bɛ n ma fe ra?» N tan Yuwifi nan n na? Pilati naxa e yaabi. «I xa nɔma nun i xa serɛxɛdubɛ kuntigie nan i saxi n belexɛ. I munse rabaxi?» Isa naxa a masen, «N ma mangɛya mu findixi dunija daaxi ra. Xa a na a ra nu, n ma konyie gere soma nɛ nu, alako Yuwifie naxa n suxu.» Kɔnɔ yakɔsi n ma mangɛya kelixi yire gbɛtɛ nɛ.» 'I tan nan na mangɛ ra, na kui! Pilati naxa a fala. Isa naxa a yaabi, «Mangɛ nan n na. Na kui, yi fe

N barixi na nan ma, n faxi duniya ma alako n xa nɔndi seede ba. Nɔndi birin n xui ramema nɛ. 'Nɔndi nanse ra?' Pilati naxa maxOrin.(John 18:33-38)

Yuwifie naxa a fala

«Seriye nde na muxu yi ra, naxan a masenma a a lanma a xa faha, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra. Pilati to na me, a naxa gaaxu ki fanyi ra, a man naxa so banxi kui, a a fala, «I kelixi minden?» A naxa Isa maxOrin, kOnO Isa mu a yaabi, 'I tondixi wOyEn de n na?' Pilati naxa a maxOrin, «I mu a kolon n nɔma i ratangade, xa na mu a ra n nɔma i banbande wuri magalanbuxi ma?» Isa naxa a yaabi, «Senbe yo mu nu na i yi ra n xun ma xa Ala mu a fixi i ma.(John 19:7-11)

Na kanyi naxa a fala Filipu be

Senbema naxa a yaabi, "N laxi a ra a Isa Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di nan na" (Xεεραε xa taruxui 8:38).

Na birin nabaxi nE ala ko mixi yo mixi naxan a rasOxi, naxan danxaniyaxi a xili ma, a xa tinxinyi fi a ma a xa findi Ala xa die ra - die naxee mu barixi e xa die ra, e mu barixi adama xa di ra, xa na mu a ra e mu barixi xamE waxOn gni ra, kOnO e barixi Ala nan ma.(John 1:12-13)

Thallus

Matiyu a falama "E nu bara a banban wuri magalanbuxi ma ... e naxa dOxO e naxa a makanta ... kelife kOE senni han kOE solomanaani dimi naxa bOxi birin ma." (Matiyu 27:35-36; 45-46) Maraki a masen nE yi ki: " waxati senni nde, dimi naxa goro bOxi birin ma han waxati saxan nde." (Maraki 15:33)

Thallus, taruxu sEbEli nan a ra naxan barixi samarika nan kui na xan nu sabatixi a nu walixi rOma 52 AD, a falaxi julius africanus nan na, naxan findixi kristi xa waxati sEBE ra kEmE firin de ra.¹"Thallus, a xa taruxu buki saxan nde kui, a yi dimi tagi ra bama alo soge rafelen." Africanus naxa a xa tOnxOma masen yi ra pOti ma a falafe ra soge mu nOma rabade kike rafelen tEmui, alo Isa faha tEmui sali waxati. Thallus xa fe falafe sEmBE nan a ra Isa xa faxE kolon xi nE a nun a falaxi mangE taa kui kabi kEmE singe tagi. Isa faxafe wuri magalanbuxi ma a nu kolon xi a fangni ra na waxati, han danxaniyataree alo thalus nu a ma gnOxun xi nE a lan ma e xa dimi xa fe yaba alo fe naxan fatanxi duniE ra. ... A ra yabuxi, Thallus xa wali bara findi seedeηκχɔya xungbe ra Isa xa fe ra, a nun Marki xa taruxui xa fe ra naxan nu na dimi kui a xa faxe ma."²

Mara Bar-Serapion

"SEbEli nde naxan na british museum kui a na bataxE nan ma naxan xEndE a xadi ma, siri bOxi nan ma na xan xili Mara Bar-Serapion. Baba naxa a masen a mixi xaxilimae tOrO ma alo Socrates, Pythagoras, a nun Yuwifie xa mangE xaxilima, naxan a masenxi a a findixi Isa nan na. "Athenians Socrates faha fe fangni mundun sOtOxi? Kaame nun fure naaxi naxa e suxu e xa yunubi xa fe ra. Samos mixee naxan sOtOxi Pythagoras gan fe ra? Waxati nde bun ma, e xa bɔxi naxa rafe meyenyi ra. Yuwifie munafanyi mundun sɔtɔxi e xa mange faxafe ra ? Na dangi xanbi e xa mangEya naxa kana.

Ala naxa tinxinyi sa yi xaxilima saxanyie ma: Atenekae naxa faxa kaame ra; Samie nu bara e rafelen baae ra; Yuwifie, naxee bara kana, e bara e keru e xa bɔxi ma, e na e xa bɔxi rayensenfe. ... Mange xaxilima fan mu faxa fe fanyi xa fe ra; a naxa lu a xa sariyE nan kui a naxan fixi.³

Koreneliyo Tasitus

Rɔma taruxui seɓema nde naxan nu na kelife ɲe tongo suuli han ɲe keme, a naxa seɓeli ti Nero xa te xa fe ra. Na kui, ala ko a xa na xibaarue ba, Nero naxa tOrE xungbe sa mixie ma naxee nu xOnOxi e xa fe kobie ma, e nu xili falama kristi. Christus, na xili kelixi naxan ma, a naxa ɲaxankatE xungbe sOtO Tiberius xa waxati won ma procureur Pontius Pilatus yi ra.⁴

Plinius Secundus

Rɔma mange nde naxan nu na ɲe keme solomanaani nun firin (112) kui, a naxa a seɓe mange Trajan ma, «E nu darixi e malanfe ra bɔɔe nde ma beenun kɔe xa so, e nu sigi safe Ala xa Mixi Sugandixi be ab Ala, e nu e yete rasoma kalife ra e mu fe ɲaaxi yo rabama ... na xanbi e nu lanma e xa e boree rabolo, e man xa e malan donse nde donfe ra, kɔɔ e nu lanma e xa e boree to donse nde donfe ra.»⁵

Seutonium

Annalist nun mangE banxi walikE nde naxan nu na Hadrian xa waxati, a naxa sEbEli raba 120 AD Claudius xa duniE kui. "Yuwifie to nu na tOnxO ma tEmui birin Chrestus xa marasi ma, a (Claudius) naxa e keru Rɔma." Edward C. Wharton naxa a fala, "Yi masen gni xili kangni nan a ra, Luke, gnE tongo senni dangi xanbi, a nu bara yi fe keren sEbE, naxan findixi sEbEli Pɔlu nun Yuwifi xame nun a xa ginE ra naxan xili Aquila nun Priscilla (Acts 18:1-2). A man, Ala xa Mixi Sugandixi xa fe falafe taruxu kui a toxi buki kui."⁷

Flavius Josephus

Josephus fe nde toxi nE a fangni ra. Na waxati, Isa naxa keli, xaxilima, xa won a fala adamadie ra, barima a nu kaabanako rabama, a nu findixi karamɔɔɔ nan na, naxan nu nɔndi rasuxuma a bɔɔe ma. A naxa Yuwifi gbegebe nun Gireki mixi gbegebe ɔɔ. Na nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. A naxa mini e ma xi saxan nde a baloxi ra, alo namijɔnmee nu bara a fala ki naxee, e man bara fe fanyi gbegebe fala a xa fe ra.⁸

Yuwifie nun si gbeteɔe xa seɓeli tide singe

Yi masen gni naxan fatanxi FF Bruce ra a yi masenxi a fiixE ra. "Fe gbEtE yo mu naxan ma gnErE ma seedeɲOxE ma kelife juife nun si gbEtE sEbEli singe ma...a lanma a xa a masen, mixie bE naxee mu tinma sEbEli sEbEli ma, Isa yEtE xa taruxui. SEbEli ndee nOma 'Ala xa Mixi Sugandixi xa taruxui' falade, kOnO e mu na rabama taruxu seedeɲOxE nan ma. taruxui sEbE ma naxan mu mixi yo ra bama alo Julius Caesar xa taruxui sEbEli.

teorie.”⁹

Ara langui

Yi sEbElie nun sEbEli gbEtE gbegbe a ma senxi Isa:

- a) Ala nan nu a ra naxan fe birin daaxi
- b) a yEtE magoroxi nE ala ko a xa fa bOxi ma xamE ki ma
- c) a findi sErE kamalixi ra yunubi xa fe ra.
- d) a kelixi faxE nan ma mixi gbegbe nan a toxi
- e) a naxa gbilen a xOn gni, koore ma a nun Baba
- f) a fama nE gbilen de ala ko a xa mixie rasE naxee danxaniyaxi tinxin gni ma
- g) a kolon xi adamadi nan na sEbEli sEbElie ra, danxaniyataree ra

Footnotes:

1. FF Bruce, The New Testament Documents, Eerdmens, p. 113.
2. Edward C. Wharton, Christianity: A Clear Case of History Howard p. 7.
3. British Museum Syriac Mss., FF Bruce, Jesus and Christian Origins Outside the New Testament, p. 31.
4. Annals and the Histories, 15:44. Kelifa Britannica Great Books, Vol. 15, p. 168.
5. Epistles, 10:96.
6. Claudius xa duniE, 25:4
7. Edward C. Wharton, Christianity: A Clear Case of History, Howard p. 11.
8. Antiquities, 18,3. 3.
9. FF Bruce, The New Testament Documents. P. 119. Na birin Edward C. Wharton nan a falaxi a xa buki kui naxan xili Christianity: A Clear Case of History

Appendix A

Namijonme masenyie nun e xa kamalife

Namijonme masenyi keme nan nu na Isa xa fe ra Layiri Fori kui kox a nu noma findide fe mundun na naxan nu lanma a xa raba mixi 25 xa fe ra naxan nu fama baride je wuyaxi dangi xanbi, na masenyie xa kamali?

Dr. Hawley O. Taylor yi yaabi nan fixi: "Yi fe n naxan falaxi Isirayila xa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra naxan fama, xa a sa li a nO ma findi de fe keren keren ma, na nan na ki p (probability) lanxi n ma fe birin kui, na waxati n fe birin naxan fama rabade mixi keren nan ma a findima p^n (1/1) nan na. kOnO 2^n (33 millions, where n equals 25) yi fe birin naxan falaxi a fama nE rabade xa a sa li a findixi xaxili nan na. lanlanteya findima p nan na 1/5; a nun n namijonme masenyie xa kamalife findima p^n nan na $(1/5)^n$ xa na mu a ra, n lanma 25 ra.

17.	Dugi itaxun fe	Psa. 22:18	John 19:23,24
18.	Gall nun vinegar naxan na bama	Psa. 69:21	John 19:28,29
19.	xOri yo mu na böfé	Psa. 34:20	John 19:33
20.	A fama nE sOnOde	Zech. 12:10	John 19:
21.	Nama fama Wo xa a naxankata	Psa. 109:29	Matt. 27:39
22.	Dimi nan na kOE ra wuri magalanbuxi masen gni	Amosi 8:9	Matt. 27:45
23.	A xa ragata bannae ra	Isa. 53:9	Matt. 27:57-60
24.	A xa keli faxE ma	Psa. 16:10	Mat. 28:6
25.	Tefe	Psa. 68:18a	Luke 24:51

Apendise B

Yi buki findixi namipɔnme masenyie nan na naxee fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi ra kelife "Hermeneutics" kui, DR Duncan naxan sebexi.
Cincinnati, nd pp. 395-99.

Naxee yi fe birin malanxi e mu a kolon kitaabui kui *Way Publishing*.

Isa xa kaabanakoe

Xεεε furema	Matiyu 8:2-4, Mark 1:40-45, Luke 5:12-16
Piyeri xa xεεra nga	Matiyu 8:14-17, Mark 1:29-31 Luka 4:38-39
BEIExE xaraxi	Matiyu 8:28-34, Mark 5:1-20, Luke 8:26-39
Paralitiki naxan na sade ma	Matiyu 9:1-8, Mark 2:3-12, Luke 5:17-26
Mangε xa di gine, Yairus, naxan kelixi fakhè	Matiyu 9:18-26, Mark 5:22-33 Luka 8:41-56

Ya to gbilen ma dunxui firin	Matiyu 9:27-31
Mute xamE wOyEn ma	Matiyu 9:32-35
ɲinnE naxan suxuxi khamè	Matiyu 12:9-13, Mark 3:1-5 Luke 6:6-10
Dunxui nun boboe	Matiyu 12:22-23, Mark 3:19-30 Luke 11:14-23
Taami suli nun yExE	Matiyu 14:13-21
PiyEri na gnErE fe yé	Matiyu 14:22-23
Kanaan ginε	Matiyu 15:21-28, Mark 7:24-30
Naani balofe woulou kéréɲ	Matiyu 15:29-39, Mark 7:24-30
ɲinnE naxan suxuxi sèguétala	Matiyu 17:14-21, Mark 9:14-39 Luka 9:37-43
Duuti kObiri yExE dE kui	Matiyu 17:24-27
Ya to bara gbilen	Matiyu 20:29-34, Mark 10:46-52 Luke 18:35-43
XamE naxan na ɲinne sɛniyantare	Mark 1:23-26 Luke 4:33-37
tulixOrE nan a ra naxan wOyEn xOrOxOE	Mark 7:32-37
Dɔnxui nde Betesayida	Mark 8:22-26
A xa marakeli	Mark 16:9-11, Luke 24:1-7, John 19:42- 20:14
DimEdi muɲaxi woyèn na danguífé yamama	Mark 9:14-26
Kaɲε ginε xa di kerenyi nan nu a ra	Luka 7:11-16
ginE furema	Luka 13:11-17
XamE na tOrO ma ye xunxure	Luka 14:1-6
furema fu	Luka 17:11-19
Kapεrenamu kuntigie di	Yaya 4:46-54

Ne tongo saxan nun solomasaxan moufan	Yaya 5:1-16
Xeme dunxui kelixi bari	Yaya 9:1-41
Lazaru naxa keli faxE ma fakhè	John 11:32-44
kaabanako gbEtE	
	Matiyu 14:15-21, Mark 6:35-44 Luke 9:12-17, John 6:5-14
	Matiyu 15:32-39 Mark 8:1-10
	Matiyu 17:27
	Matiyu 8:30-32
	Matiyu 21:18-21 Mark 11:12-14...20-24
	Matiyu 8:23-27, Mark 4:37- 41 Luka 8:22-25
	Matiyu 14:28-31
	Mark 5:51-52 Yaya 6:21
	Luka 5:1-11
	Luka 4:30
	Yaya 2:1-11
	John 21:6-14
	Yaya 18:4-6

Appendix C

Ala/Logos/Word Discussion

A fOIODE, masen gni (lógos) nan nu na, a nun masen gni (lógos) nu na ala (theón), a nun masen gni (lógos) Ala nan nu a ra (*theós*). A nu na Ala sEti ma (*theón*), a fOIODE. Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra. a tan mu a ra, sese mu daaxi naxan daaxi." ... "Masenji (lógos) findixi mixi nan na (sárx) a sabatixi won tagi." (Yaya 1:1-3; 14)

Wöyèn: Na kui, "Wöyèn" fan nu na daalise kui. Ala (theón, theós, a deity, especially the supreme Divinity Strong's NT#:2316 Thayer's Greek Lexicon). "Masen" (lógos - Ala xa masen gni tide na xan ma; na nan na ki, mixi yEtE xa IOn ni nun sEmbE naxan na Ala tagi (Strong xa NT#:3056 Thayer xa Greek Lexicon). "Flesh" (sárx opposite of spirit and denotes mere human. (Strong's NT#:4561 Thayer's Lexicon Greek) Jesus Soreth nu na Isa singe ra - A naxa findi fate ra (sárx). Na kui, mixi nO ma a falade yi sEbEli nde nan kui a "Ala" saxan nan nu na.

Barima seede saxan nan na koore ma, Baba Ala, masenyi, nun Ala Xaxili Seniyenxi, e saxan keren nan e ra. A nun seede saxan nan na bɔxi ma, xaxili, ye, nun wuli, e saxan birin lanxi e boree ma.» (Yaya I 5:7-8)

Wöyèn: Verse 7 & 8 a masenxi nE a "Trinity Theory" nan ma limanE. Na kui, "A lan ma won xa a kolon a "seedepɔɔya yo mu na yi buki xaranfe ma Gireki sebeli yo kui han ɲe keme suuli nun suuli (1500) (Dr. Daniel B. Wallace, The Textual Problem in 1 John 5:7-8). A masenxi a xɔɔɔ ra -- a mu na Gireki sebeli singe birin kui. Layiri Foni sEbEli yati mu na GirEki sEbEli singe birin kui.

(<http://www.zianet.com/maxey/reflx379.htm>)

Wöyèn: "Eglise forie" singe mu yi sEbEli falaxi, hali e to nu sEbElie malanfe ala ko e xa Trinité xa sariyE mali. Yi sEbEli singe mu minixi layiri nEnE sEbEli kui, kOnO danxaniyatE sEbEli nan kui naxan nabaxi kEmE suuli nde kui, na xanbi, a naxa findi mss (sEbEli) ra Latin Vulgate kui, kOnO a naxa mini (barima a mu nu na grEki sEbEli kui) naxan nu na layiri nEnE singe firin kui (Emusname, 1516 a nun 1519), a nun Textus Receptus singe gbEtE, alo Aldus 1518, Gerbelius 1521, Cephalius 1524 a nun 1526, a nun Colinaeus 1534. Stephanus (Robert Estienne), a xa Editio Regia 1555 kui (naxan findixi Textus Receptus misali ra AngletEri bOxi ma {BibleWay Publisher's note: the Textus Receptus was used for the translation of the King James Bible}), a singe nan yi buki ra bama naxan yi buki xaran gni ma senxi a man a masen yi sEbEli mu nu na grek xui sEbEli solofere kui. Martin Luther naxa yi sEbEli tondi a falafe ra a wule nan a ra a naxa a ba a xa kitaabui kui a nu na a xa simaya kui - mixi gbEtE naxa a sa sEbEli kui a faxa xanbi. Comma singe to mini girEki xui nEnE sEbEli kui a mu dangi 15e siecle ra.

Sigafe a xa tinxin gni ma a masenxi nE a singe ra (1515 & 1519) Erasmus of Rotterdam, na xan yi sEbEli lu na barima a mu gErEki ms (sEbEli) to naxan kui a kui - a man naxa a fala " yi nan birin n naxan toxi grEki sEbEli kui.

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_New_Testament_verses_not_included_in_modern_English_translations#3_John_15

Kitaabui kolon gni banxi xungbe

Randolph Dunn, mangE - Roberto Santiago, Dean
thebiblewayonline.com

SariyE singe - Ala xa masen gni
Fe birin faxi be di? Adama
naxan nu na Ala ra
Ala xa Mixi Sugandixi - Ala
xa gundoe Ala xa fe ra
KelifE duniE ma han faxE - mixi
faxaxie bara e yEtE ratanga
Injiili xa masenyie

SariyE 2 - Ala xa Mixi Sugandixi xui suxufe

Waxati beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa

Ala xa Mixi Sugandixi waxati dunia ma Ala xa Mixi

Sugandixi dangi xanbi waxati

Waxati dOnxE duniE ma, waxati

naxan lanma a xa tongo

KelifE faxE ma wuri magalanbuxi ma sigafe
ra baloe ma dignE xa fe ma

Ala xa Mixi Sugandixi xa xunxa ye xoxra

SariyE 3 - DuniE nEnE Ala xa Mixi Sugandixi kui

Mangeya naxan mu daaxi mixi belexE ra,
walikee naxee na mangeya kui

Ala xa Mixi Sugandixi xa sariyE singe, ginE

futixie a nun mixi gbEtee naxee hayi na xignE

xignE ma

Dunija ratangaxi

Misery xa taruxu

Masenyi naxan fatanxi yi bataaxee ra,

wo xa Ala batu xaxili nun nɔndi ra

Kitaabui xaran mixie bE

Kitaabui naxan masenxi

Kitaabui xungbe

misalie nun misalie

SariyE 4 - xunmasafe Ala xa Mixi Sugandixi kui

Isa Nasaretika

Ala xa Mixi Sugandixi xa duniE

Wo xa wo maso Ala xa Mixi Sugandixi ra

Fe kobi naxan fatanxi xOnE ra

Fate, nii, xaxili - e siga minden wo faxa tEmui? Futi
nun futi kanafe

Ala xa malabui lɔxɔE

Daali beenun Genesis xa Daali
Eburu

SariyE 5 - sEmBE sofe Ala xa Mixi Sugandixi kui

SariyE kelifE wuri magalanbuxi ma

Ala xa banxi ti fe maxOrin gni

xungbe naxan maxOrin xi wo bore

bE Ala xa Mixi Sugandixi kui DuniE

xungbe ra

Laayidi naxan tongoxi yi waxati a nun abadan mixi yatie

findixi mixi nan na naxee Ala ratinmema

DuniE masen gni fangni

SariyE 6 - Kitaabui xaranma findife

Dimi, misali, a nun namijɔnɔnmee Ala

Xaxili Seniyenxi

Daniyeli

Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa

masenyi Kitaabui xa dundui

Xaran gni nun walie kelifE AD 100 han AD 1500 Reform

xa na mu Restore

Kitaabui malanfe nun a madangima

To diinE xa walie - sEbEli xa na mu a ra sariyE?

Isa bɔnsɔE xa taruxui - Tawureta Munsa

International Bible Knowledge Institute na xui gbEtE nan mathe**thebiblewayonline.com**.